

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

LEJYON

BRANDON SANDERSON

AKILÇELEN
kitaplar

Sıra dışı zihinsel rahatsızlığı nedeniyle farklı farklı kişilikler geliştirebilen bir adam: Stephen Leeds ya da herkesin onu tanıdığı ismiyle Lejyon. Ortaya çıkardığı kişilikler, daha doğrusu halüsinasyonları pek çok alanda dudak uçuklatan yeteneklere ve bilgiye sahip olmakla kalmıyor, karşı karşıya kaldığı farklı gizemleri gün yüzüne çıkarması için Lejyon'a yardım ediyorlar. Üstelik birbirlerinden haberdarlar ve bazıları da kendisinin bir halüsinasyon olduğunu biliyor.

Stephen Leeds ve halüsinasyonları, insanlık tarihini kökten bir şekilde değiştirip günümüz toplum yapısını derinden sarsabilecek bir icadın, çok özel bir fotoğraf makinesinin ve bu makinenin mucidi Balubal Razon'un peşinde.

Kuzey Amerika'dan başlayan hikâye soluksuz bir şekilde Kudüs'e uzanırken, *The New York Times Çok Satanlar Listesi*'nin gediklilerinden Brandon Sanderson bir dizi kritik konuya değinecek ve zaman, zamanın doğası, politika ve inançlar arasındaki oynak denge gibi konularda akıl yürütmenize önyak olacak.

Akılçelen Kitaplar tarafından yayımlanmış diğer Brandon Sanderson kitapları

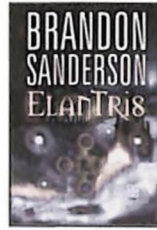
Sisoylu (4 kitap)

Fırtınasığı Arşivi
(2 Kitap)

Beyaz Kum

Elantris

Alcatraz Kötü
Kütüphanecilere
Karşı

Lejyon

₺ 12,50

www.akilcelenkitaplar.com

LEJYON

BRANDON SANDERSON

Çeviri: Deniz Evliyagil

 AKILÇELEN
kitaplar

AKILÇELEN KİTAPLAR

Yuva Mahallesi 3702. Sokak No: 4 Yenimahalle / Ankara

Tel: +90-312 396 01 11 (pbx) Faks: +90-312 396 01 41

www.akilcelenkitaplar.com

Yayıncı Sertifika No: 12382

Matbaa Sertifika No: 26649

Kitabın Özgün Adı ve Yazarı: Legion, Brandon Sanderson

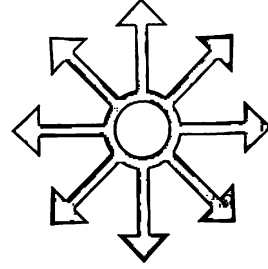
© Türkçe yayım hakları Akılçelen Kitaplar'ındır. Bu kitabın telif hakları Anatoliait Ajansı'nın aracılığıyla JABberwocky Literary Agency'den alınmıştır. Yayıncının yazılı izni olmadan hiçbir biçimde ve hiçbir yolla, bu kitabın içeriğinin bir kısmı ya da tümü yeniden üretilemez, çoğaltılamaz ya da dağıtılamaz.

ISBN: 978-605-2382-09-7

Ankara, 2017

Türkçesi : Deniz Evliyagil
Yayına Hazırlık : Boğaç Erkan
Sayfa Düzeni : Emine Özyurt
Kapak Tasarımı : Lodos Grup
Baskı : Bizim Büro Matbaa Dağıtım Basım
Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Büyük Sanayi, 1.Cad., Sedef Sok.
No:6/1, İskitler/ Ankara

Bana bu fikri veren Daniel Wells'e...

Adım Stephen Leeds ve akıl sağlığım gayet yerinde. Halüsinasyonlarıma gelince, onlar bayağı deliler.

J.C.'nin odasında havai fişek gibi art arda silah sesleri patlıyordu. Kendi kendime homurdanarak kapısının dışına asılmış kulaklığa uzandım; kulaklığı orada tutmam gerektiğini artık öğrenmiştim. İçeri girdim. J.C. kendi kulaklığını takmış, iki eliyle kavradığı silahını duvardaki Usame bin Ladin resmine doğrultmuştu.

Beethoven çalıyordu. Bangır bangır!

“Bir şey anlatmaya çalışıyordum!” diye bağırdım.

Beni duymadı. Şarjörü olduğu gibi bin Ladin'in suratına boşalttı ve bunu yaparken doğal olarak duvarda bir dizi delik açtı. Daha fazla yaklaşmaya cesaret edemedim. Onu gafil avlarsam kazara vurulabilirdim.

Halüsinasyonlarımdan biri tarafından vurulursam ne olacağını bilmiyordum. Zihnim buna nasıl bir açıklama getirir, bu

olayı nasıl yorumlardı? Bu konuda bir makale yazmak isteyecek bir düzine psikolog vardı hiç şüphesiz. Fakat onlara bu fırsatı vermek niyetinde değildim.

“J.C.!” diye bağırdım, silahı yeniden doldurmak için durduğunda.

Benden tarafa bir bakış attı, ardından sırtarak.kulaklığını çıkarmaya davrandı. J.C.’nin her türden gülümsemesi yarı kaş çatma gibi görünür ama onun gözümü korkutmasına izin vermemeyi uzun zaman önce öğrendim.

“Hey, çiroz,” dedi silahı kaldırarak. “Bir iki şarjör de sen sıkamak ister misin? Biraz pratik yapsan fena olmaz.”

Silahı elinden aldım. “Köşkte atış poligonumuzun olmasının bir sebebi var, J.C. Orayı kullan.”

“Teröristler gelip beni atış poligonunda bulmaz genellikle. Tamam, bir keresinde olmuştu. Tamamen tesadüf.”

İçimi çektim, sehpadan kumandayı alıp müziğin sesini kısıtım. J.C. uzanıp elimdeki silahın ucunu havaya çevirdi, ardından parmağımı tetikten itti. “Önce güvenlik, evlat.”

“Nasılsa bu da hayal ürünü,” dedim silahı ona geri verirken.

“Hı hı, tabii.”

J.C. kendisinin bir halüsinasyon olduğuna inanmıyor, ki bu biraz olağandışı. Çoğu bunu şu ya da bu ölçüde bilir ve kabul eder. J.C. hariç. J.C. yapılıydı ama ona iriyarı denemezdi; köşeli suratlıydı ama yüz hatları öyle dikkat çekici sayılmazdı ve bir katilin gözlerine sahipti. Yani en azından o öyle söylüyordu. Belki de o gözleri cebinde saklıyordur.

Silaha yeni bir şarjör taktı ve bin Ladin’in resmini süzdü.

“Sakın!” diye uyardım.

“Ama...”

“Adam ölü zaten. Onu yıllar önce hakladılar.”

“Halka anlattığımız hikâye bu, çiroz.” Silahı kılıfına yerleştirdi. “Sana açıkladım ama bu bilgiye erişim yetkin yok.”

“Stephen?” diye bir ses geldi kapıdan.

Döndüm. Tobias da başka bir halüsinasyon. Ya da onlar için zaman zaman kullandığım isimle söylersem, “suret”. Tobias abanoz tenli, uzun boylu ve zayıftı; yaşlılıktan kırışmış yanaklarında koyu renk çiller göze çarpıyordu. Kırışmış saçlarını daima kısa tutar ve resmiyetten uzak bol takım elbiseler giyer, kravat takmazdı.

“Sırf meraktan soruyorum,” dedi Tobias. “Şu zavallı adamı daha ne kadar bekleteceksin?”

“Çekip gidene kadar,” dedim koridorda Tobias'a katılırken. Yürümeye başladık ve J.C.'nin odasından uzaklaştık.

“Ama çok kibardı, Stephen,” dedi Tobias.

Arkamızda J.C. yine ateş etmeye başladı. İnledim.

“Tamam, ben şimdi J.C.'yle konuşurum,” dedi Tobias ya-tıştırıcı bir tonla. “Pratiğini kaybetmemeye çalışıyor sadece. Sana bir faydası olsun istiyor.”

“İyi, iyi, her neyse.” Tobias'ı orada bırakıp köşeyi döndüm, kocaman köşkteki bir başka koridora saptım. Burada kırk yedi odam vardı. Ve neredeyse hepsi doluydu. Koridorun sonunda bulunan, ahşap paneller ve bir İran halısıyla döşenmiş küçük oda-ya girdim. Kendimi odanın ortasındaki siyah deri kanepeye attım.

Ivy kanepenin yanındaki kendi koltuğuna oturdu. “Buna rağmen devam etmeye kararlı mısınız?” diye sordu silah sesle-rinin arasında.

“Tobias onunla konuşacak.”

“Anlıyorum,” dedi Ivy ve defterine bir şeyler yazdı. Koyu renk bir pantolon-cekete takım giyiyordu. Sarı saçlarını tepede topuz yapmıştı. Kırklarının başındaydı ve en uzun süreli suretlerimden biriydi.

“Bu sana kendini nasıl hissettiriyor,” diye sordu. “Kendi projeksiyonlarının sana itaatsizlik etmeye başlaması?”

“Çoğu hâlâ itaat ediyor,” dedim savunmaya geçerek. “J.C. zaten hiçbir zaman söylediklerime kulak asmamıştır. Değişen bir şey yok.”

“Kötüye gittiğini inkâr mı ediyorsun?”

Cevap vermedim.

Yine not aldı.

“Kapına gelen bir ricacıyı daha geri çevirdin, değil mi?” diye sordu Ivy. “Senden yardım istemeye geliyorlar.”

“Meşgulüm.”

“Neyle? Silah sesi dinlemekle mi? Daha fazla delirmekle mi?”

“Daha fazla delirmiyorum,” dedim. “Durumum stabil. Pratikte gayet normalim. Halüsinasyon olmayan psikiyatrim bile aynı fikirde.”

Ivy bir şey söylemedi. Uzaktan gelen silah sesleri nihayet kesildi ve rahat bir nefes alıp parmaklarımı şakaklarıma götürdüm. “Deliliğin tıbbi tanımı,” diye başladım, “aslına bakarsan hayli değişken. İki kişi tamamen aynı şiddette tamamen aynı soruna sahip olabilir ama resmi standartlara göre biri *aklı başında* kabul edilirken diğeri *deli* kabul edilebilir. Akli durumun ne zaman ki seni fonksiyonlarını yerine getirmekten, normal bir hayat sürmekten alıkoyuyor, ancak o zaman ara-

daki çizgiyi geçip deliliğe adım atıyorsun. Bu standartlara göre bende delilikten eser yok.”

“Sen buna normal bir hayat mı diyorsun?” diye sordu.

“Yeterince iyi bir hayat.” Yan tarafa bir bakış attım. Ivy çöp kutusunun üstünü her zamanki gibi klipsli kâğıt altlığıyla kapatmıştı.

Birkaç saniye sonra Tobias içeri girdi. “Şu ricacı hâlâ aşağıda, Stephen.”

“Ne?” dedi Ivy bana kötü kötü bakarak. “Zavallı adamı bekletiyor musun? Dört saat oldu.”

“Tamam, tamam, iyi!” Kanepeden kalktım. “Onu göndereceğim.” Odadan çıktım, zemin kattaki geniş hole indim.

Kâhyam Wilson –gerçek bir insan, halüsinasyon değil– oturma odasının kapalı kapısının önünde dikiliyordu. Çift odaklı gözlüklerinin üzerinden bana baktı.

“Sen de mi?” dedim.

“Dört saat, efendim?”

“Önce kontrolümü sağlamam gerekiyordu, Wilson.”

“Bu bahaneye sık başvuruyorsunuz, efendim. Ama insan bazen böyle anlar acaba kontrolden ziyade tembellikten mi diye merak etmeden edemiyor.”

“Bunları merak edesin diye para almıyorsun,” dedim.

Bir kaşını kaldırdı ve anında utandım. Wilson böyle ukalalıkları hiç hak etmiyordu; harika bir hizmetkâr ve harika bir insandı. Benim şu... acayıplıklarime katlanmayı kabul edecek çalışanlar bulmak kolay değildi.

“Özür dilerim,” dedim. “Son zamanlarda biraz yorgun hissi fivorum.”

“Ben size limonata getireyim, efendim,” dedi. “Size ve?”

“Üçümüze,” dedim başımla Tobias’la Ivy’yi işaret ederek. Ama tabii Wilson onları göremiyordu. “Bir de şu ricacıya.”

“Benimkinde buz olmasın lütfen,” dedi Tobias.

“Ben limonata yerine bir bardak su alayım,” diye ekledi Ivy.

“Tobias buz istemiyor,” dedim dalgın bir şekilde kapıyı iterken. “Ivy’ye de su lütfen.”

Wilson başını salladı ve istediklerimizi getirmek üzere uzaklaştı. İyi bir kâhyaydı. O olmasa bence kesin delirirdim.

Oturma odasında polo tişört ve kumaş pantolon giymiş genç bir adam bekliyordu. Oturduğu koltuktan fırladı.

“Üstat Lejyon?”

Bu lakabı duyunca irkildim. Bu lakap bana yetenekli bir psikolog tarafından takılmıştı. Bu alanda yetenekliydi; durumları dramatize edip hikâyeler uydurmakta. Psikolojide pek o kadar değildi.

“Bana Stephen de,” dedim, Ivy’yle Tobias’a kapıyı tutarken. “Senin için ne yapabiliriz?”

“Siz?” diye sordu çocuk.

“Lafın gelişi,” diye karşılık verdim. Genç adamın oturduğu koltuğun karşısındaki koltuklardan birine geçip oturdum.

“Ben, ııı, insanlara yardım ettiğinizi duydum... Başka kimse yardım etmezken...” Yutkunup devam etti. “Yanımda iki bin getirdim. Nakit.” Üzerinde adım ve adresim yazan bir zarfı masaya bıraktı.

“Bununla danışmanlık alırsın.” Zarfı açıp parayı çabucak saydım.

ret eder ama hem bedava çalışıp hem de tüm halüsinasyonlarınıza yetecek kadar odası olan bir köşkte oturamazsınız. Ayrıca kıyafetine bakılırsa bu çocuk bu parayı karşılayabilirdi.

“Sorun ne?” diye sordum.

“Nişanlım,” dedi genç adam cebinden bir şey çıkararak. “Beni aldatıyor.”

“Acını anlıyorum,” dedim. “Ama biz özel dedektif değiliz. Takip işleri yapmıyoruz.”

Ivy oturmamıştı, odada dolaşıyordu. Genç adamın koltuğunun etrafında dolanıp onu inceledi.

“Biliyorum,” dedi çocuk çabucak. “Ben sadece... Şeey, sizin anlayacağınız, ortadan kayboldu.”

Tobias anında canlandı. Böyle gizemlere bayılır.

“Bize her şeyi anlatmıyor,” dedi Ivy. Kollarını kavuşturmuştu, bir parmağıyla diğer koluna vurup duruyordu.

“Emin misin?” diye sordum.

“Ah, evet,” dedi oğlan, onunla konuştuğumu sanarak. “O gitti. Gerçi bir not bırakmış.” Notu açıp masanın üzerine yaydı. “Asıl tuhaf olan, bence bu bir tür şifre falan olabilir. Şu kelimelere baksanıza. Hiçbir anlamı yok.”

Kâğıdı aldım, gösterdiği kelimelere baktım. Kâğıdın arkasına aceleyle karalanmış bir listeydi. Çocuğun nişanlısı daha sonra aynı kâğıdı veda mektubunu yazmakta kullanmıştı. Kâğıdı Tobias’a gösterdim.

“Platon bu,” dedi kâğıdın arkasındaki notları işaret ederek. “*Phaedrus*’tan yapılmış alıntılar. Ah, Platon. Ne olağanüstü bir adam. Çok az insan onun bir noktada düpedüz *köle* olduğundan. politik görüşlerinden hoşlanmayan bir hükümdar tarafın-

dan pazarda satıldığından haberdar. Politik görüşleri bir yana, bir de hükümdarın erkek kardeşini kendi müridi yaptığı için. Neyse ki satışa çıkarıldığında, onun çalışmalarını bilen hatta bir bakıma onun hayranı diyebileceğimiz biri tarafından satın alınmış da hemen özgür bırakılmış. Seni böylesine seven hayranlarının olması illaki işe yarar; Antik Yunan'da bile...”

Tobias konuşmaya devam etti. Derinden gelen, rahatlatıcı bir ses tonu vardı; sesini dinlemeyi seviyordum. Notu inceledim, ardından başımı kaldırıp Ivy'ye baktım. Omuz silkti.

Derken kapı açıldı, Wilson limonatalarımız ve Ivy'nin suyuyla içeri girdi. J.C.'nin dışarda durduğunu gördüm. Silahı elindeydi, odaya göz atıp genç adamı inceledi. Gözleri kısıldı.

“Wilson,” dedim limonatamı alırken, “Audrey'i çağırır mısın rica etsem?”

“Elbette, efendim,” dedi kâhya. İçimde derinlerde bir yerde onun aslında Ivy'yle Tobias'a içecek getirmediğini biliyordum; her ne kadar boş koltuklara eğilip bir şey uzatır gibi yapıyor olsa da. Gerisini benim zihnim tamamlıyor, içecekleri hayal ediyor, Wilson onun oturduğunu sandığı yere bardağı uzattığında Ivy'nin odanın diğer tarafından koşup bardağı onun elinden aldığını benim zihnim kuruyordu. Ivy, kâhyaya sevecen bir şekilde gülümsedi.

Wilson odadan çıktı.

“Evet?” dedi genç adam. “Acaba siz—”

Parmağımı kaldırdığımda hemen sustu. Wilson benim projeksiyonlarımı göremiyordu ama odalarını biliyordu. Audrey'in odasında olduğunu ummaktan başka çare yoktu. Bazen Springfield'deki kız kardeşini ziyarete gitmek gibi bir huyu vardı.

Neyse ki birkaç dakika sonra Audrey odaya girdi. Üzerinde bornozla! “Önemli bir konu herhâlde,” dedi saçını bir havluyla kurularken.

Mektubu, hemen ardından da para zarfını havaya kaldırdım. Audrey incelemek için eğildi. Koyu renk saçlı, hafiften kilolu bir kadındı. Birkaç yıl önce bir kalpazanlık davası üzerinde çalıştığım dönemde bize katılmıştı.

Audrey büyütecini çıkardı. Bornozunun cebinde bile bir büyüteç taşıması komiğime gitti ama Audrey böyleydi işte. Neyse, bir iki dakika kadar ağzının içinde bir şeyler mırıldanarak bir mektuba bir zarfa, sonra yine mektuba, sonra yine zarfa bakıp durdu. Bunlardan birini genç adamın, diğerini nişanlısının yazmış olması lazımdı.

Derken Audrey başını salladı. “Kesinlikle aynı elden çıkmış.”

“Pek büyük bir örneklem değil,” dedim.

“Ne değil?” diye sordu çocuk.

“Bu vaka için yeterli,” dedi Audrey. “Zarfin üzerinde tam adın ve adresin var. Satır eğimi, sözcük aralığı, harfler... Hepsi aynı cevabı destekliyor. Ayrıca çok kendine has bir ‘e’ harfi var. Eğer uzun olanı örnek yazı olarak kullanırsak, zarftaki şüpheli yazı –benim tahminimce– yüzde doksanın üzerinde bir kesinlikle orijinal olarak nitelenebilir.”

“Teşekkürler,” dedim.

“Bir köpek hoşuma giderdi,” dedi Audrey kapıya yürürken.

“Sana bir köpek hayal etmeyeceğim, Audrey. J.C. yeterince gürültü yapıyor zaten. Bir de etrafta koşturup havlayan bir köpek istemiyorum.”

“Ah, hadi ama,” dedi kapı ağzında durup bana dönerek. “Onu hayali mamayla ve hayali suyla besleyeceğim, hayali yürüyüşlere çıkaracağım. Hayali bir köpek daha ne ister?”

“Çık dışarı,” dedim ama gülümsüyordum. Dalga geçiyordu. Suretlerimden bazılarının halüsinasyon olmaktan gocunmaması hoş bir şeydi. Bu arada genç adam yüzünde afallamış bir ifadeyle beni izliyordu.

“Rol yapmayı bırakabilirsin artık,” dedim ona.

“Rol?”

“Ne kadar ‘tuhaf’ olduğuma şaşırmışsın gibi yapma rolü. Bu çok amatörce bir denemeydi. Lisansüstü öğrencisisin herhâlde?”

Gözleri panikle doldu.

“Bir dahaki sefere notu oda arkadaşına yazdırırsın,” dedim kâğıdı ona fırlatarak. “Lanet olsun, buna zamanım yok!” Ayağa kalktım.

“Ona bir röportaj verebilirdin,” dedi Tobias.

“Bana bu şekilde yalan söyledikten sonra mı?”

“Lütfen,” dedi çocuk ayağa kalkarak. “Kız arkadaşım...”

“Biraz önce nişanlın olduğunu söylemiştin,” dedim ona dönüp. “Beni bu sözde davayı almaya ikna edip parmağında oynatacaksın, bu esnada da durumum hakkında gizlice notlar tutacaksın. Asıl amacın hakkımda bir tez falan yazmak.”

Çocuğun yüzü düştü. Ivy hemen arkasında durmuş, küçümser bir tavırla başını iki yana sallıyordu.

“Bunu düşünen ilk kişinin sen olduğunu mu sanıyorsun?” diye sordum.

Suratını buruşturdu. “Şanslarını denedikleri için insanları suçlayamazsınız.”

"Suçlayabilirim ve suçluyorum," dedim. "Sık sık. Wilson! Güvenliği çağırman gerekecek."

"Gerek yok," dedi çocuk eşyalarını toplamaya girişerek. O telaşla gömlek cebindeki minik ses kayıt cihazını düşürdü, alet gürültüyle masaya çarptı.

Bir kaşımı kaldırdım ve kıpkırmızı kesildi, kayıt cihazını aldığı gibi kendini odadan dışarı attı.

Tobias yerinden kalktı, ellerini arkasında kavuşturup bana doğru yürüdü. "Zavallı çocuk. Muhtemelen eve kadar yürümesi gerekecek. Yağmur altında."

"Yağmur mu yağıyor?"

"Stan birazdan başlayacağını söylüyor," dedi Tobias. "Arada sırada röportaj vermeyi kabul etsen bu tür şeyleri daha az deneyecekleri hiç aklına geldi mi?"

"Vaka analizlerinde referans olarak verilmekten bıktım," dedim elimi sıkkın bir şekilde savurarak. "Kurcalanıp eşelenmekten bıktım. Özel olmaktan bıktım."

"Nasıl?" dedi Ivy eğlenerek. "Bir ofiste masa başı işi yapmayı mı tercih ederdin? Bu ferahfeza köşkü bırakıp?"

"İyi tarafları yok değil demiyorum," dedim. Wilson odaya geri geldi, başını çevirerek genç adamın ön kapıdan çıkışını izlerken. "Gittiğinden emin ol lütfen, Wilson, tamam mı?"

"Elbette, efendim." Günlük postanın olduğu tepsiyi bana uzatıp hemen çıktı.

Zarflara göz gezdirdim. Faturaları ve broşürleri çoktan almıştı. Böylece geriye sadece iki mektup kalmıştı. Biri insan psikoloğumdandı; onu görmezden geldim. Diğeri sıradan bir büyük boy beyaz zarftı.

Kaşlarımı çatıp zarfı aldım, tepesinden yırtıp açtım. İçindekileri çıkardım.

İçinde tek bir şey var. On üç santime yirmi santim büyüklüğünde, siyah beyaz tek bir fotoğraf. Bir kaşımı kaldırdım. Okyanusa uzanan bir kayanın üzerinde birkaç minik ağacın olduğu kayalık bir sahilin fotoğrafıydı.

“Arkasında bir şey yok,” dedim omzumun üzerinden fotoğrafa bakan Tobias’la Ivy’ye. “Zarftan da başka bir şey çıkmadı.”

“Her iddiasına varım yine senden röportaj koparmaya çalışan birindendir,” dedi Ivy. “Gerçi şu çocuktan daha iyi iş çıkardıkları kesin.”

“Öyle özel bir şeye benzemiyor,” dedi J.C. Fotoğrafı görmek için Ivy’yi itip kendine yol açınca Ivy’den omzuna yumruğu yedi. “Kaya. Ağaç. Sıkıcı.”

“Bilemiyorum...” dedim. “Bunda bir şey var... Tobias?”

Tobias fotoğrafı aldı. En azından benim gördüğüm buydu. Büyük ihtimalle fotoğraf hâlâ benim elimdeydi ama artık onu hissedemiyor, Tobias onu tutuyormuş gibi algılıyordum. Zihnin algısı bu şekilde değiştirmesi çok acayip.

Tobias fotoğrafı uzun uzun inceledi. J.C. silahının emniyetini açıp kapamaya başladı.

“Sürekli güvenlikten bahseden sen değil misin?” diye tısladı Ivy ona.

“Yine güvenli,” dedi J.C. “Namlu kimseye dönük değil. Ayrıca vücudumdaki her bir kas üzerinde mutlak bir hâkimiyetim var benim. Ben-”

“Şiişt. İkiniz de susun,” dedi Tobias. Fotoğrafi biraz daha kendine yaklaştırdı. “Tanrım...”

“Tanrı’nın adını gereksiz yere anma lütfen,” dedi Ivy.

J.C. burnundan alaycı bir ses çıkardı.

“Stephen,” dedi Tobias. “Bilgisayar.”

Oturma odasındaki masaüstü bilgisayarın yanında ona kattım. Ben bilgisayarın başına geçtim, Tobias omzumun üzerinden monitöre eğildi. “Yalnız Servi diye ara.”

Söyleneni yaptım ve Görseller’e tıkladım. Aynı kayanın onlarca fotoğrafı ekranda belirdi ama hepsinde de ağaç çok daha büyüktü. Bu fotoğraflardaki ağaç daha yaşlıydı hatta asırlıktı.

“Tamam, harika,” dedi J.C. “Yine ağaç. Yine kaya. Yine sıkıcı.”

“Bu ağaç Yalnız Servi, J.C.,” dedi Tobias. “Çok ünlü bir ağaçtır ve *en az* iki yüz elli yaşında olduğu düşünülüyor.”

“Öyleyse ne olmuş?” diye sordu Ivy.

Zarftan çıkan fotoğrafı kaldırdım. “Buradaki ağaç en fazla... Kaçtır mesela? On yaşında.”

“Daha bile genç,” dedi Tobias.

“Yani bu fotoğrafın gerçek olabilmesi için,” dedim, “1700’lerin ortasında ya da sonlarına doğru çekilmiş olması lazım. Fotoğraf makinesi icat edilmeden onlarca yıl önce.”

* Lone Cypress / Yalnız Servi, California’da kayalık bir yamaçta bulunan ve Kuzey Amerika’nın en çok fotoğraflanan ağaçlarından biri. (çn)

“Bakın, sahte olduğuna hiç şüphe yok,” dedi Ivy. “İkinizin buna niye bu kadar takıldığınızı anlamıyorum.”

Tobias’la birlikte köşkün koridorlarını arşınılıyorduk. İki gün geçmişti. Fakat o görüntüyü bir türlü aklımdan çıkaramıyordum. Fotoğrafi ceketimin cebinde taşıyordum.

“Fotoğraf hilesi gerçekten de en mantıklı açıklama, Stephen,” dedi Tobias.

“Armando gerçek olduğunu düşünüyor,” dedim.

“Armando ahmağın önde gideni,” diye karşılık verdi Ivy. Bugün gri bir iş takımı giymişti.

“Doğru,” dedim, ardından elimi cebime götürdüm. Bir fotoğrafı değiştirmek öyle zor bir iş değildi. Bugünlerde bir fotoğrafla oynamakta ne vardı ki? Photoshop kullanmayı bilen herhangi bir çocuk bile gayet gerçekçi sahte fotoğraflar yaratabilirdi.

Armando fotoğrafı birtakım ileri düzey programlarda açıp incelemiş, katmanlarını kontrol etmiş ve bana fazla teknik geldiği için anlayamadığım daha bir sürü şey yapmıştı ama tüm bunların herhangi bir anlamı olmadığını da itiraf etmişti. Yetenekli bir sanatçı bu testleri kolayca kandırabilirdi.

Peki bu fotoğraf niye bu kadar aklıma takılmıştı?

“Bana sorarsanız birileri bir şeyler kanıtlamaya çalışıyor,” dedim. “Yalnız Servi’den çok daha yaşlı bir sürü ağaç var ama içlerinden sadece birkaçı bulunduğu yere bakarak tanınabilir. Bu fotoğraf insanlarda imkânsız hissi yaratmak için tasarlanmış. En azından iyi bir tarih bilgisi olan insanlarda...”

“Bu durumda fotoğraf hilesi olması ihtimali daha fazla; sen-ce de öyle değil mi?” diye sordu Ivy.

“Belki.”

Dönüp bu kez öbür tarafa doğru yürümeye başladım. Suretlerim sessizliğe gömüldü. Derken alt katta kapanan kapının sesini duydum. Aceleyle merdiven sahanlığına yöneldim.

“Efendim?” diye seslendi basamakları tırmanmakta olan Wilson.

“Wilson! Posta mı geldi?”

Wilson sahanlıkta yanıma geldi, gümüş tepsiyi bana uzattı. Temizlik ekibinden Megan –gerçek tabii ki– Wilson’ın arkasından çıkıp yanımdan geçti; başı önde, adımları hızlıydı.

“Bu kız yakında işten ayrılır,” dedi Ivy. “Şu tuhaflıklarının dozunu biraz azaltman gerekiyor cidden.”

“O biraz zor, Ivy,” diye mırıldandım bir yandan postaya göz gezdirirken. “Siz böyle sürekli etraftayken.” İşte! İlkinin tıpatıp aynısı bir zarf daha! Zarfı heyecanla yırttım ve içinden başka bir fotoğraf çıkardım.

Bu seferki daha bulanıktı. Boynunda bir havluyla lavabonun önünde duran bir adamın fotoğrafıydı. Etraftaki eşyalar eski tarzdı. Bu da yine siyah beyazdı.

Fotoğrafı Tobias’a doğru çevirdim. Elimden aldı, yukarı kaldırdı, resmi incelerken göz kenarları kırıştı.

“Evet?” diye sordu Ivy.

“Tanıdık sanki,” dedim. “Bir yerden tanımam gerekiyor-muş gibi geldi.”

“George Washington,” dedi Tobias. “Görünen o ki sabah tıraşı oluyor. Bunu birine yaptırmamasına şaşırdım.”

“Sonuçta bir askerdi,” dedim fotoğrafı geri alırken. “Ken-

di işlerini kendi yapmaya alışıktır muhtemelen.” Kuşe kâğıtta parmağını gezdirdim. İlk degerreyotipiler –erken dönem fotoğraflar– 1830’ların ortalarında çekilmişti. Ondan önce hiç kimse böyle kalıcı görüntüler ortaya çıkarmayı başaramamıştı. Ve Washington 1799’da ölmüştü.

“Bakın işte bunun sahte olduğuna *hiç* şüphe yok,” dedi Ivy. “George Washington’ın bir fotoğrafı? Birilerinin zaman- da geri gittiğini ve orada yapmayı akıl edebildikleri tek şeyin George’un banyoda ‘haberim yokmuş gibi çek, kanka’ bir fotoğrafını çekmek olduğunu varsaymamız mı gerekiyor? Bizimle dalga geçiyorlar, Steve.”

“Olabilir,” diye itiraf ettim.

“Gerçekten çok benziyor,” dedi Tobias.

“Tek sorun, elimizde onun başka fotoğrafının olmaması,” dedi Ivy. “Dolayısıyla da bunu kanıtlamanın bir yolu yok. Bakın, birinin tek yapması gereken ona benzeyen bir oyuncu tutmak ve fotoğraf için poz verdirmek. Fotoğraf üzerinde oynamalarına bile gerek yok.”

“Bakalım Armando ne diyecek,” dedim fotoğrafın arkasını çevirirken. Fakat arkada bir telefon numarası vardı. “Biri Audrey’i çağırsın önce!”

“Majestelerine yaklaşabilirsiniz,” dedi Armando. Penceresinin önünde duruyordu. Üçgen bir pencereydi, köşkün çatı dairelerinden birinde kalıyordu. Kendisi öyle talep etmişti.

"Onu vurabilir miyim?" diye sordu J.C. bana yavaşça. "Yani önemsiz bir yerinden. Ayağından olabilir mesela?"

"Majesteleri seni duyabiliyor," dedi Armando o yumuşak İspanyol aksanıyla ve neşeden eser barındırmayan gözlerini bize çevirdi. "Stephen Leeds. Bana verdiğin sözü ifa ettin mi? Tahtım bana iade edilmeli."

"Üzerinde çalışıyorum, Armando," dedim ve fotoğrafı ona uzattım. "Bir tane daha geldi."

Armando fotoğrafı parmaklarımın arasından alırken iç geçirdi. Arkaya doğru taradığı siyah saçlarıyla zayıf bir adamdı. "Armando tüm ihsanperverliğiyle ricanızı kabul ediyor." Fotoğrafı havaya kaldırdı.

"Sana bir şey söyleyeyim mi, Steve," dedi Ivy odaya göz gezdirerek, "halüsinasyonlar yaratmaya devam edeceksen onları biraz daha az sinir bozucu yapmayı bir düşünmelisin bence."

"Sessizlik, kadın!" dedi Armando. "Sen bu arada Majestelerinin teklifini düşündün mü?"

"Seninle evlenmeyeceğim, Armando."

"Ama kraliçe olacaksın!"

"Senin bir tahtın yok. Ayrıca son baktığımda Meksika'nın bir imparatoru değil başkanı vardı."

"Uyuşturucu baronları halkımı tehdit ediyor," dedi Armando fotoğrafı incelemeye devam ederken. "Açlıktan kırılıyorlar ve dış güçlerin kaprislerine boyun eğmeye zorlanıyorlar. Tam bir kepezelik. Bu fotoğraf gerçek." Fotoğrafı geri uzattı.

"Hepsi bu mu?" diye sordum. "Şu bilgisayar testlerini falan yapmana gerek yok mu?"

“Fotoğraf uzmanı ben değil miyim?” dedi Armando. “Bu acınası ricayla bana gelen sen değil misin? Ben diyeceğimi dedim. Bu fotoğraf gerçek. Hilesi hurdası yok. Öte yandan fotoğrafçı tam bir şaklaban. İşin sanatından haberi yok. Bu fotoğraflardaki yavanlık beni rencide ediyor.”

Bize sırtını dönüp yine camdan dışarı bakmaya başladı.

“Şimdi onu vurabilir miyim?” diye sordu J.C.

“Sana izin veresim geliyor,” dedim fotoğrafın arkasını çevirirken. Audrey arkadaki el yazısına çoktan bakmış ama benim üzerimde çalışmak isteyen profesörler, psikologlar ve diğer gruplardan hiç kimseyle bir bağlantı bulamamıştı.

Omuz silktim, ardından telefonumu çıkardım. Numara buradandı. Açılmadan önce sadece bir kere çaldı.

“Alo?” dedim.

“Sizi ziyarete gelebilir miyim, Bay Leeds?” Belli belirsiz Güneyli aksanı olan bir kadın sesiydi.

“Kimsin sen?”

“Sana o bulmacaları gönderen kişi.”

“Eh, *orasını* anladım.”

“Gelebilir miyim?”

“Ben... Şey, olabilir. Neredesin?”

“Bahçe kapısının önünde.” Telefon kapandı. Bir saniye sonra bahçe kapısının zili çaldı.

Diğerlerine baktım. J.C. silahını çekip pencereye koştu, öndeki araba yolunu gözlemeye başladı. Armando ona yan bir bakış attı.

Ivy'yle ikimiz Armando'nun odasından çıkıp basamaklara yürüdük.

“Silahın yanında mı?” diye sordu J.C. bize doğru seğırtip.

“Normal insanlar evlerinde bellerinde silahla dolaşmaz, J.C.”

“Eğer hayatta kalmak istiyorlarsa dolaşırlar. Git silahını al.”

Bir an tereddüt ettiysem de sonra iç çektim. “Sen onu içeri al, Wilson!” diye seslenip kendi dairemin –köşkteki en geniş dairenin– yolunu tuttum ve komodinden silahımı aldım. Kılıfı kolumun altına taktım ve ceketimi geri giydim. Üzerimde silah olması bana kendimi daha iyi hissettirdi ama *korkunç* bir nişancıyım.

Ben ön kapıya inene kadar Wilson kapıyı açmıştı. Otuzlarında, koyu renk tenli, kısa rastalı saçlı, siyah ceket ve pantolon giyen bir kadın kapıda duruyordu. Güneş gözlüklerini çıkarıp beni başıyla selamladı.

“Oturma odasına, Wilson,” dedim sahanlığa ulaştığımda. Wilson onu oturma odasına doğru yönlendirdi, ben J.C. ile Ivy’nin geçmesini bekleyip en son girdim. Tobias çoktan içerde yerini almıştı, bir tarih kitabı okuyordu.

“Limonata?” diye sordu Wilson.

“Hayır, teşekkürler,” dedim kapıyı Wilson’ın yüzüne kapatırken.

Kadın eşyalara bakarak odada dolaştı. “Pahalı ve şık bir yer,” dedi. “Bütün bunları senden yardım istemeye gelenlerden kazandığın parayla mı yaptın?”

“Büyük kısmı hükümetten geldi,” dedim.

“Söylentilere göre onlarla çalışmıyormuşsun.”

“Hayır, ama eskiden çalışıyordum. Her neyse, bunların çoğu hibe parasıyla alındı. Beni araştırmak isteyen profesör-

lerden. Bu belki onları caydırır diye bu ayrıcalık için onlardan muazzam rakamlar istemeye başladım.”

“Ama onları caydırmadı.”

“Hiçbir şey caydırmıyor,” dedim suratımı buruşturarak. “Otursana.”

“Ayakta duracağım,” dedi benim Van Gogh’u inceleyerek. “İsmim Monica bu arada.”

“Monica,” dedim gönderdiği iki fotoğrafı çıkarıp. “Söylemeden edemeyeceğim, şu saçma hikâyene inanmanı umman gerçekten kayda değer.”

“Henüz sana bir hikâye anlatmadım.”

“Anlatacaksın,” dedim fotoğrafları masanın üstüne atıp. “Zaman yolculuğu ve belli ki daha flaş kullanmayı bile doğru dürüst bilmeyen bir fotoğrafçı hakkında bir hikâye.”

“Siz bir dâhisiniz, Bay Leeds,” dedi bana dönmeden. “Okuduğum bazı belgelere bakılırsa siz bu gezegendeki en zeki adamsınız. Eğer bu fotoğraflarda bariz –ya da o kadar bariz olmayan– bir kusur olsaydı bunları çoktan bir kenara atmıştınız. Bunun yerine beni aramazdınız.”

“Yanılıyorlar.”

“Yanılıyorlar derken..?”

“Bana dâhi diyenler,” dedim Tobias’ın yanındaki koltuğa otururken. “Ben dâhi değilim. Ben aslında gayet sıradanım.”

“Buna inanmakta zorlanıyorum.”

“Neye istiyorsan ona inan,” dedim. “Ama ben dâhi değilim. Halüsinasyonlarım öyle.”

“Teşekkürler,” dedi J.C.

“Halüsinasyonlarımdan *bazıları*,” diye düzelttim.

"Gördüğün şeylerin gerçek olmadığını kabul ediyor musun?" dedi Monica bana dönüp.

"Evet."

"Buna rağmen onlarla konuşuyorsun?"

"Onların duygularını incitmek istemem. Ayrıca da çok faydalı olabiliyorlar."

"Teşekkürler," dedi J.C.

"Bazıları çok faydalı olabiliyor," diye düzelttim. "Her neyse, senin de burada olmanın sebebi onlar. Onların zekâsını istiyorsun. Şimdi bana hikâyeni anlat, Monica ya da vaktimi boşa harcama."

Gülümsedi, nihayet geçip oturdu. "Düşündüğün gibi değil. Zaman makinesi falan yok."

"Hım?"

"Şaşırmış görünüyorsun."

"Geçmişe yolculuk hiç ama hiç mantıklı değil," dedim. "Yapılmış olsaydı bile ben bunu öğrenemezdim çünkü benim bir parçası olmadığım alternatif bir gerçeklik ortaya çıkarırdı."

"Eğer o alternatif gerçeklik burası değilse."

"O durumda da," dedim, "geçmişe yolculuğun yine benimle bir ilgisi olmazdı çünkü zamanda geri gelen kişi yine benim bir parçası olmadığım alternatif bir gerçeklik yaratırdı."

"Bu da bir teori," dedi Monica. "Ama bunların bir anlamı yok. Söylediğim gibi, bir zaman makinesi söz konusu değil. Bildiğimiz anlamda."

"Yani bu fotoğraflar sahte mi?" diye sordum. "Beni çok çabuk sıkmaya başladın, Monica."

Masaya üç fotoğraf daha koydu.

“Shakespeare,” dedi Tobias, ben fotoğrafları teker teker alıp kaldırdığımda. “Rodos Heykeli. Ah... İşte bu çok zekice.”

“Elvis?” diye sordum.

“Görünen o ki ölmeden hemen önce,” dedi Tobias, başı öne düşmüş hâlde banyosunda oturan pop ikonunun resmini işaret ederek.

J.C. burnunu çekti. “Sanki etrafta ona benzeyen yeterince adam yokmuş gibi.”

“Bunlar,” dedi Monica öne doğru eğilip. “geçmişin fotoğrafını çeken bir fotoğraf makinesiyle çekildi.”

Dramatik bir etki yaratmak için bir an sustu. J.C. esnedi.

“Bu fotoğraflarla ilgili sorun,” dedim fotoğrafları masanın üstüne geri bırakırken, “hiçbirinin en temelde doğrulanamayacak olmaları. Bunlar hiçbir görsel kaydı olmayan şeylerin fotoğrafları, dolayısıyla ufak tefek kusurlarını kullanarak foyalarını ortaya çıkarmak imkânsız.”

“Makineyi çalışırken gördüm,” diye karşılık verdi Monica. “Titizlikle hazırlanan bir test ortamında kendini kanıtladı. Önceden hazırladığımız temiz bir odada birkaç kartın arkasına çizimler yaptık, havaya kaldırdık ve ardından kartları yaktık. Makinenin mucidi bizden sonra odaya girdi ve fotoğraf çekti. Çektiği fotoğraflarda açık seçik orada duruyorduk, elimizde kartlar ve üzerlerinde çizdiğimiz desenler vardı.”

“Harika,” dedim. “Şimdi, bir de senin sözüne güvenmek için bir sebebim olsaydı...”

“Kamerayı kendin de deneyebilirsin,” dedi. “Tarihten merak ettiğin herhangi bir sorunun cevabını almakta kullan.”

“Bunu yapabilirdik,” dedi Ivy, “eğer kamera çalınmamış olsaydı.”

“Bunu yapabilirdim,” diye tekrar ettim, Ivy’nin sözüne güvenerek. Soruşturmalarda sağlam içgüdüleri vardı ve bazen bana böyle cümleler verirdi. “Tabii eğer kamera çalınmamış olsaydı, değil mi?”

Monica kaşlarını çatarak koltukta arkasına yaslandı.

“Tahmin etmek zor değildi, Steve,” dedi Ivy. “Eğer her şey tıkrında olsaydı buraya gelmezdi ve eğer bize gerçekten fotoğraf makinesinin varlığını kanıtlamak isteseydi göstermek için onu yanında getirirdi. Bir yerlerde bir laboratuvarı vardı, yanında taşımak istemeyeceği kadar değerli olduğuna inanabilirdim. Fakat o durumda da deplasmana geleceğine bizi kendi hâkimiyet alanına çağırırdı.

“Sakin dış görünüşünün altında aslında çok çaresiz durumda. Koltuğun kolunu nasıl tıkratıp durduğunu görüyor musun? Ayrıca konuşmanın ilk kısmında ayakta kalmaya çalışması, otoritesini desteklemek istercesine kabarması..? Senin böylesine rahat görünmen karşısında kendini tuhaf hissedince oturdu ancak.”

Tobias başıyla onayladı. “‘Bir şey yaparken oturabiliyorsan ayakta durma, yatabiliyorsan oturma.’ Genellikle Konfüçyüs’e atfedilen bir Çin atasözü. Tabii Konfüçyüs’ten elimizde hiçbir birincil kaynak yok, dolayısıyla ona atfettiğimiz hemen her şey şu ya da bu ölçüde bizim tahminlerimizden ibaret. İşin garip yanı, Konfüçyüs’ün öğrettiğinden emin olduğumuz ender şeylerden biri Altın Kural’dır ve buna dair cümlesi de genellikle yanlışlıkla, aynı şeyi başka kelimelerle dile getiren İsa’ya atfedilir ”

Bıraktım konuşsun, alçalıp yükselen yatıştırıcı sesi beni dalgalar gibi yıkasın. Ne söylediğinin bir önemi yoktu.

“Evet,” dedi Monica nihayet. “Kamera çalındı. Ve burada olma sebepim de bu.”

“Bu durumda bir sorunumuz var,” dedim. “Bu resimlerin gerçek olduğuna inanmamın tek yolu o fotoğraf makinesinin elimde olması. Fakat benden istediğın işi yapmadan o makineyi elime alamam... Yani işin sonunda beni kandırdığını keşfetmek de var.”

Monica masaya bir resim daha koydu. Güneş gözlüklü ve trençkotlu bir kadının tren garında çekilmiş bir fotoğrafı. Fotoğraf, kadın tepedeki monitörü incelerken profilden çekilmişti.

Sandra.

“A ha,” dedi J.C.

“Bunu nereden buldun?” diye sordum ayağa kalkarak.

“Söyledim ya—”

“Bu kadar oyun yeter!” Ellerimi masaya indirdim. “O nerede? Sen ne biliyorsun?”

Monica gözleri dehşetle açılmış bir hâlde geri çekildi. İnsanlar şizofrenleri nasıl idare edeceklerini bilmez. Kitaplar okur, filmler izlerler. Her ne kadar istatistiklere göre şiddet suçu işleme ihtimalimiz sıradan bir insandan daha fazla olmasa da bizden daha fazla korkarlar.

Tabii benim üzerime makale yayınlamış olanlardan bazıları şizofren olmadığımı iddia ediyor. Yarısı benim tüm bunları uydurduğumu düşünüyor. Diğer yarısı ise benim farklı bir şey, yeni bir şey olduğuma inanıyor. Neyim varsa, beynim her nasıl

alışıyorsa, bugüne kadar sadece tek bir kişi beni gerçekten anlar gibiydi. Ve o da, az önce Monica'nın masaya koyduğu fotoğraftaki kadındı.

Sandra. Bir bakıma tüm bunları o başlatmıştı.

"Resmi çekmek zor olmadı," dedi Monica. "Röportaj verdiğin günlerde ondan sık sık bahsediyordun. Belli ki birinin röportajı okuyup sana onun hakkında bilgi getirmesini umuyordun. Ya da belki söylediklerini onun okumasını ve sana geri dönmesini..."

Kendimi zorlayıp oturdum.

"Tren garına gittiğini de biliyordun," diye devam etti Monica. "Saat kaçta orada olduğunu biliyordun. Bilmediğin, hangi trene bindiğiydi. Biz de onu bulana kadar fotoğraf çekmeye başladık."

"O sırada istasyonda en az bir düzine sarı saçlı, o olabilecek kadın olmalı," dedim.

Onun gerçekte kim olduğunu hiç kimse bilmiyordu. Ben dâhil.

Monica bir deste fotoğraf çıkardı. En az yirmi fotoğraf vardı destede. Hepsi de kadın fotoğraflarıydı. "Kapalı mekânda güneş gözlüğü taktığı için çok büyük olasılıkla bu olduğunu düşündük, yine de o gün istasyonda olan o yaşlardaki tüm kadınların fotoğrafını çektik. Her ihtimale karşı."

Ivy elini omzuma koydu.

"Sakin ol, Stephen," dedi Tobias. "Güçlü bir dmen, gemiyi fırtınada bile rotasında tutar."

Nefes aldım, nefes verdim...

"Onu vurabilir miyim?" diye sordu J.C.

Ivy gözlerini devirdi. "Tekrar hatırlatsana, bunu niye yanımızda tutuyorduk?"

"Haşin cazibem yüzünden," dedi J.C.

"Dinle," diye bana dönüp devam etti Ivy. "Monica kendi hikâyesini ele verdi. Hani fotoğraf makinesi çalındığı için sana gelmişti? Peki makine olmadan Sandra'nın fotoğraflarını nasıl çekti?"

Başımı salladım, güçlük de olsa zihnimi toplayıp suçlamayı Monica'ya yönelttim.

Sinsi sinsi gülümsedi. "Sen başka bir proje için aklımızdaydın. Bunun elimizde olması... işe yarayabilir diye düşündük."

"Hay bin kunduz," dedi Ivy. Monica'nın karşısına dikilip kadının gözbebeklerine odaklandı. "Bu konuda doğruyu söylüyor olabilir bence."

Fotoğrafa baktım. Sandra. Neredeyse on yıl olmuştu. Beni bırakıp gidişini düşünmek *hâlâ* canımı yakıyordu. Zihnimin sahip olduğu yetenekleri nasıl kontrol edip kullanacağımı bana göstermiş, sonra da çekip gitmişti. Parmağımı fotoğrafta do-laştırdım.

"Bunu yapmak zorundayız," dedi J.C. "Bu işi yapmamız lazım, çiroz."

"Eğer en ufak bir ihtimal varsa..." dedi Tobias başını sallayarak.

"Kamerayı büyük olasılıkla içerden biri çalmıştır," diye tahmin yürüttü Ivy. "Bu işlerde genelde öyle olur."

"Kamerayı sizden birileri aldı, değil mi?" diye sordum.

"Evet," dedi Monica. "Fakat nereye gittikleri hakkında hiçbir fikrimiz yok. İzlerini bulmak için geçtiğimiz dört gün için-

de on binlerce dolar harcadık. Ben baştan beri hep sana gelmeyi önerdim. Ama şirketteki diğer... gruplar, dengesiz olduğunu düşündükleri birini işe dâhil etmeye karşıydı."

"İşi kabul ediyorum," dedim.

"Harika. Seni laboratuvarlarımıza götürmemi ister misin?"

"Hayır," dedim. "Beni hırsızın evine götür."

"Bay Balubal Razon," diye okudu Tobias dosyadan, birlikte merdivenleri tırmandığımız sırada. Buraya gelirken arabada ben de bir göz gezdirmiştim ama dosyada yazanlara öyle özel bir dikkat gösteremeyecek kadar kendi düşüncelerime gömülmüş hâldeydim. "Filipinler kökenli yani aslen bir Filipinli ama ikinci kuşak Amerikalı. Maine Üniversitesinden fizik doktorası yapmış. Derecesi yok. Yalnız yaşıyor."

Bu arada apartmanda yedinci kata ulaşmıştık. Monica oflayıp pufluyordu. J.C.'ye fazla yakın yürüdüğü için J.C. somurtuyordu.

"Unutmadan söyleyeyim," dedi Tobias dosyayı aşağı indirip, "Stan yağmur bulutlarının bize ulaşmadan dağıldığı bilgisini verdi. Artık önümüzde sadece güneşli bir hava var."

"Şükürler olsun," dedim ve önünde siyah takım elbiseli iki adamın nöbet tuttuğu kapıya döndüm. "Sizden mi?" diye sordum Monica'ya, başımla adamları işaret ederek.

"Hı hı," dedi. Bütün yol boyunca üstleriyle telefon görüşmeleri yapmıştı.

Monica bir anahtar çıkarıp kilitte çevirdi. İçerisi tam bir felaketti. Çin yemeği kutuları pencere pervazına yan yana dizilmişti, gören de bunları oraya “eken” kişi gelecek yıl hazır Çin yemeği hasadı yapmayı planlıyor sanırdı. Her yerde öbek öbek kitaplar duruyordu ve duvarlara fotoğraflar asılmıştı. Zaman yolculuğu fotoğrafları değil, fotoğraf meraklısı birinin çekeceği türden normal fotoğraflar.

İçeri girerken kapıda sıkışıklıktan yavaşlamak zorunda kaldık, kitap öbeklerinin etrafından dolandık. Nihayet hepimiz sıkış tepiş eve doluştuk.

“Sen dışarıda bekle istersen, Monica,” dedim. “Burası çok sıkışık oldu.”

“Sıkışık mı?” diye tekrarladı kaşlarını çatarak.

“J.C.’nin içinden geçip duruyorsun,” dedim. “Bu onun için ciddi çok rahatsız edici. Halüsinasyon olduğunun hatırlatılmasından nefret eder.”

“Ben halüsinasyon değilim,” diye araya girdi J.C. “Ben en son teknoloji bir gizlilik donanımıyım.”

Monica bir an beni süzdü, ardından kapıya geri döndü ve iki korumanın arasında elleri belinde dikilip bizi izlemeye koyuldu.

“Evet, millet,” dedim, “işe koyulalım.”

“Güzel kilitler,” dedi J.C. kapıdaki zincirlerden birini sallayarak. “Kalın ahşap, üç kilit. Eğer yanılmıyorsam...” Kapının yanındaki duvara monte edilmiş posta kutusunu andıran şeye dokundu.

Kutuyu açtım. İçinden pırıl pırıl bir tabanca çıktı.

“Ruger Bisley, özel yapım büyük kalibre,” diye homurdan-

dı J.C. Kurşunların konduğu şu dönen şeyi çevirdim ve birini çıkardım. “.500 Linebaugh kalibre,” diye devam etti J.C. “Ne yaptığını bilen bir adamın kullanacağı türden bir silah bu.”

“Yine de geride bırakmış,” dedi Ivy. “Çok mu acelesi varmış?”

“Hayır,” dedi J.C. “Bu onun kapı silahı. Yanında taşıdığı başka bir tabancası vardır.”

“Kapı silahı mı?” diye tekrarladı Ivy. “Böyle bir şey var mı gerçekten?”

“Biri kapına dayandığında kalın ahşabı delip geçecek bir şeye ihtiyacın var,” dedi J.C. “Ama tepme yüzünden bu silahla öyle çok fazla ateş edemezsin. Üzerinde daha düşük kalibreli bir şey taşıyordur.”

J.C. silahı inceledi. “Gerçi bu hiç ateşlenmemiş. Hım... Bir ihtimal bunu birinden almış olabilir. Belki bir arkadaşına gitti, kendini nasıl koruyacağını sordu... İyi bir asker sahip olduğu tüm silahları ateş ederek tanır. Hiçbir silah dümdüz ateş etmez. Her birinin ayrı bir kişiliği vardır.”

“Adam bilim insanı,” dedi Tobias dizi dizi kitapların yanına diz çökerken. “Tarihçi.”

“Bunu niye şaşırmış gibi söyledin?” dedim. “Sonuçta doktora var. Akıllı olması doğal.”

“Teorik fizik doktorası var, Stephen,” diye karşılık verdi Tobias. “Ama bunlar bayağı ağır tarih ve teoloji kitapları. Sıkı kitaplar. Bir akademisyenin birden fazla alanda böyle derin okuma yapması kolay değil. Herkesten uzak, yalnız bir hayat sürmesine şaşmamak lazım.”

“Espihler de var,” dedi Ivy ve kitapların üzerinde duran

tespihlerden birini alıp inceledi. "Yıpranmış, belli ki çok kullanılmış. Şu kitaplardan birini açsana."

Yerden bir kitap aldım.

"Hayır, şunu. *Tanrı Yanılgısı*."

"Richard Dawkins?" dedim kitabı karıştırıp.

"Önde gelen ateistlerden," dedi Ivy omzumun üzerinden bakarak. "Baksana, sayfaların kenarına notlar alınmış, karşı argümanlar yazılmış."

"Seküler bilim insanları deryasında bir koyu Katolik," dedi Tobias. "Evet... Bu kitapların çoğu dinle ilgili ya da dini göndermeleri var. Thomas Aquinas, Daniel W. Hardy, Francis Schaeffer, Pietro Alagona..."

"Şurada iş için yaka kartı var," dedi Ivy başıyla duvarda asılı bir şeyi işaret ederek. Kartın üzerinde büyük harflerle Monica'nın şirketinin ismi, "Azari Laboratuvarları" yazıyordu.

"Monica'yı çağır," dedi Ivy. "Sana söylediklerimi tekrar et."

"Ah, Monica," diye seslendim.

"İçeri girmeme izin var mı artık?"

"Duruma göre," dedim Ivy'nin bana fısıldadıklarını tekrar ederek. "Bana gerçeği söyleyip söylemeyeceğine bağlı."

"Hangi konuda?"

"Razon'un bu fotoğraf makinesini kendi başına icat etmesi ve ancak çalışan bir prototip yaptıktan sonra Azari'ye getirmesi konusunda."

Monica gözlerini kısarak bana baktı.

"Yaka kartı çok yeni," dedim. "Kullanılmaktan ya da cephete taşınmaktan yıpranmamış. Üzerinde tek bir çizik bile yok. Sakalına bakılırsa bu kimlikteki resim en fazla iki ay önce çe-

kilmiş. Şömine rafında duran Vernon Dağı'nda çekilmiş fotoğrafında sakalı yok.

“Dahası, burası yüksek maaşlı bir mühendisin dairesi değil. Apartmanın asansörü bozuk. Şehrin kuzeydoğusunda. Kötü bir bölge olması bir yana, sizin şirkete de çok uzak. Razon sizin fotoğraf makinenizi çalmadı, Monica. Aksine, sizin onun makinesini çalmaya çalışmış olmanız ihtimali daha yüksek gibi geliyor bana. Kaçmasının sebebi bu mu?”

“Bize bir prototiple gelmedi,” dedi Monica. “Çalışan bir prototiple gelmedi en azından. Elinde sadece Washington’da çekilmiş tek bir fotoğraf, dilinde de bir sürü vaatle geldi. Düğün çalışan bir fotoğraf makinesi yapmak için paraya ihtiyacı vardı. Belli ki kendi yaptığı makine birkaç gün çalıştıktan sonra bozulmuştu.

“Laboratuvarlara sınırlı giriş izni vererek onu on sekiz ay boyunca finanse ettik. Ne zaman ki kamerayı nihayet çalıştırmayı başardı, o zaman ona kimlik verdik. Ve kamerayı bizden çalan o. İmzaladığı sözleşmede tüm donanımın bizim laboratuvarımızda kalması şartı vardı. Bizi para kaynağı olarak kullanıp sonra ilk fırsatta ganimetle kayıplara karıştı. Tüm bilgileri silip bütün prototipleri tahrip ederek.”

“Doğru mu?” diye sordum Ivy’ye.

“Bilemiyorum,” dedi. “Üzgünüm. Eğer kalp atışlarını duyabilseydim... Belki kulağını göğsüne dayayabilirsin.”

“Hı hı, o da buna *bayılırdı* eminim,” dedim.

J.C. gülümsedi. “Benim bayılacağım kesin.”

“Ah, lütfen,” dedi Ivy. “Sen bunu sırf ceketinin içini dikizlemek ve ne tür bir silah taşıdığına bakmak için yaparsın ancak.”

“Beretta M9,” dedi J.C. “Çoktan dikizledim.”

Ivy bana kötü kötü baktı.

“Ne?” dedim masum ayağına yatarak. “Konuşan o. Ona kız.”

“Çiroz,” diye araya girdi J.C., “M9 sıkıcı olduğu kadar etkili bir silahtır. Kadının hareket tarzına bakılırsa silahlarla arası iyi. Merdivenlerde oflayıp puflamasına gelince... Numara yapıyordu. Merdiven çıkmakla yorulmayacak kadar formda. Onu bir tür yönetici ya da laboratuvarda evrak işi yapan biri gibi düşünmemiz için numara yapıyor ama belli ki bir şekilde güvenlikle bir alakası var.”

“Teşekkürler,” dedim J.C.'ye.

“Sen,” dedi Monica, “çok tuhaf bir adamsın.”

Ona döndüm. Konuşmalarımızdan sadece benim söylediklerimi duyuyordu doğal olarak. “Röportajlarımı okuduğunu sanıyordum.”

“Okudum. Seni hakkıyla yansıtmıyorlar. Ben senin sürekli mod değiştirdiğini, farklı kişiliklere girip çıktığını zannediyordum.”

“O söylediğin çoklu kişilik bozukluğu,” dedim. “Farklı bir şey.”

“Aferin!” diye atıldı Ivy. Beni psikolojik rahatsızlıklar konusunda o eğitmişti.

“Neyse ne,” dedi Monica. “Senin gerçekte ne olduğunu anlayınca şaşırdım sanırım.”

“Neymişim?” diye sordum.

“Orta kademe yönetici,” dedi endişeli bir tonla. “Her neyse, gelelim asıl soruya. Razon nerede?”

“Duruma bağlı,” dedim. “Kamerayı kullanmak için belli bir yerde olmasına gerek var mı? Yani Vernon Dağı’nın mesela

geçmişteki fotoğrafını çekmek için oraya gitmesi gerekiyor mu yoksa kamerayı bir şekilde oranın fotoğrafını çekmeye ayarlayabiliyor mu?”

“Oraya gitmesi gerekiyor,” dedi Monica. “Kamera tam olarak bulunduğu yerin geçmişini fotoğraflıyor.”

Bunun kendine göre problemleri vardı ama şimdilik onları bir kenara bıraktım. Razon. Nereye gitmiş olabilirdi? J.C.’ye bir bakış attım; omuz silkti.

“İlk ona mı baktın gerçekten?” dedi Ivy düz bir sesle. “Ciddi misin?”

Bunun üzerine Ivy’ye baktım ama kızarıp bozardı. “Ben... Ben de bilemiyorum aslında.”

J.C. buna kıkırdadı.

Tobias, gökyüzünde yükselen yeni bir bulut oluşumu gibi yavaşça, ağır ağır ayağa kalktı. “Kudüs,” dedi yumuşak bir tonla, elini bir kitabın üstüne yerleştirerek. “Kudüs’e gitti.”

Hepimiz ona baktık. Yani onu görebilenler baktı en azından.

“İnançlı biri başka nereye gider, Stephen?” diye sordu Tobias. “Yıllarca meslektaşlarıyla bu konuda tartıştıktan, yıllar boyunca inancı yüzünden aptal yerine konduktan sonra? Zaten en baştan beri hepsi bunun içindi; o fotoğraf makinesini sırf bu yüzden icat etti. Şimdi o sorunun cevabını almaya gitti. Bizim için, kendisi için. İki bin yıldır sorulan bir sorunun cevabını bulmaya gitti.

“Dirilişten sonra İsa’nın fotoğrafını çekecek.”

Beş tane birinci sınıf bilet talep ettim. Beni baştan beri onaylamayan Monica'nın üstleri bundan pek hoşlanmadı. Bir tanesiyle, Bay Davenport'la havaalanında tanıştık. Pipodumanı kokuyordu ve Ivy adamın ayakkabı zevkini aşağıladı. Şirket jetini bize tahsis etmelerini istememekle iyi yapmışım.

Şimdi uçakta birinci sınıf kabinde oturuyorduk. Katlanabilir tepsiye koyduğum kalın bir kitabın sayfalarını tembelce çeviriyordum. Arkamda J.C. güvenlikten gizlice geçirdiği si-lahlarla ilgili Tobias'a böbürlenip duruyordu.

Ivy pencere kenarında uyukluyordu, yanındaki koltuk boştu. Monica benim yanımda oturuyor, arada o boş koltuğa bakıyordu. "Yani Ivy cam kenarında mı oturuyor?"

"Evet," dedim bir sayfa daha çevirirken.

"Tobias ile şu denizci de arkamızda."

"J.C. bir SEAL, yani donanma özel kuvvetlerinden. Bu hatan yüzünden seni gözünü kırpmadan vurur."

"Peki ya diğer koltuk?" diye sordu Monica.

"Boş," dedim yine sayfayı çevirerek.

Bir açıklama yapmamı bekledi. Yapmadım.

"Şu fotoğraf makinesiyle ne yapacaksınız?" diye sordum. "Buna hâlâ ikna olmuş değilsem de eğer gerçek olduğunu varsayarsak?"

"Yüzlerce uygulama alanı var," dedi Monica. "Kanunlara uyulmasının garanti altına alınması... Casusluk... Tarihi olayların gerçek bir dökümünün yapılması... Bilimsel araştırmalar için gezegenin ilk oluşumunun izlenmesi..."

"Antik dinleri yok etmek..."

Bir kaşını kaldırarak bana baktı. "Demek dindar birisin ha, Bay Leeds?"

"Bir yanımla öyle." Bu dürüst bir cevaptı.

"Hım," dedi. "Diyelim ki Hristiyanlık düzmece. Ya da diyelim ki iyi niyetli insanlar tarafından başlatılmış bir hareket ama sonra kontrolden çıkıp aşırı büyümüş. Bu gerçeği ortaya sermek daha büyük bir iyilik olmaz mı?"

"Böyle bir tartışmaya girecek kadar donanımlı değilim," dedim. "Tobias'la konuşman lazım. Filozof olan o. Ama sanırım şu anda kestiriyor."

"Aslında, Stephen," dedi Tobias iki koltuğun arasından eğilerek, "bu konuşma bayağı ilgimi çekti. Bu arada Stan bizi izliyor. Dediğine göre yukarıda türbülans olabilirilmiş."

"Bir şeye bakıyorsun," dedi Monica.

"Tobias'a bakıyorum," diye karşılık verdim. "Konuşmamızı sürdürmemizi istiyor."

"Onunla konuşabilir miyim?"

"Benim üzerimden konuşabilirsin herhâlde. Ama şimdiden uyarayım, Stan'le ilgili söylediklerini dikkate alma."

"Stan kim?" diye sordu Monica.

"Tobias'ın konuştuğu bir astronot. Sanırım dünya yörünge-sinde bir uyduda falan olmalı." Bir sayfa daha çevirdim. "Genellikle zararsızdır. Bizi hava durumundan haberdar eder. O tür şeyler..."

"Ben... Yani..." dedi Monica. "Stan de senin özel arkadaşlarından biri?"

Buna güldüm. "Hayır. Stan gerçek değil."

"İlçbirinin gerçek olmadığını söylediğini sanıyordum."

"Hım, doğru. Onlar benim halüsinasyonlarım. Fakat Stan daha özel bir şey. Onu sadece Tobias duyabiliyor. Tobias şizofren."

Monica şaşkınlıkla gözlerini kırptırdı. "Senin halüsinasyonunun..."

"Evet?"

"Senin halüsinasyonunun halüsinasyonları var."

"Evet."

Monica arkasına yaslandı. Rahatı kaçmış gibiydi.

"Hepsinin kendi sorunları var," dedim. "İvy'de tripofobi var. Gerçi genellikle kontrol altında tutmayı başarır. Bir arı kovarıyla ona yaklaşma yeter. Armando megalomanyak. Adoline'de de obsesif kompulsif kişilik bozukluğu var."

"Mümkünse, Stephen," dedi Tobias, "ona Razon'un çok cesur bir adam olduğunu düşündüğümü söyler misin?"

Tobias'ın söylediklerini Monica'ya tekrarladım.

"Neden?" diye sordu Monica.

"Aynı anda hem bir bilim insanı hem de dindar biri olmak insanın içinde uzlaşması güç bir durum yaratır," dedi Tobias. "Bilimin kalbinde sadece kanıtlanabilir doğrulara inanmak yatar. İnancın merkezindeki doğru ise en temelde asla kanıtlanamayacak olandır. Razon yaptığı şeyden dolayı çok cesur bir adam. Sonunda ne keşfederse etsin, kalpten bağlı olduğu iki şeyden birini alaşağı edecek."

"Yobazın teki de olabilir," diye cevap verdi Monica. "Baştan beri inandığı şeyin doğru olduğuna dair nihai bir kanıt bulmak için körlemesine ilerliyor da olabilir."

"Olabilir," dedi Tobias. "Ama gerçek bir yobazın kanıtla ih-

tiyacı olmazdı. Tanrı kanıtın ta kendisidir zaten. Hayır, ben burada bambaşka bir şey görüyorum. Bilimi ve inancı kaynaştırmanın yolunu arayan bir adam, belki de insanlık tarihinde ilk defa bilimi dinin temel gerçeklerine uygulamanın bir yolunu buldu. Bence bu çok soylu bir şey.”

Tobias geri çekildi. Monica düşüncelere gömülmüş bir hâlde otururken ben de kitabın geri kalan son birkaç sayfasını çevirdim. Bittiğinde kitabı önümdeki koltuğun cebine koydum.

Perdeler kırırdandı ve biri ekonomi kabininden birinci sınıfa girdi. “Merhaba,” dedi dostane bir kadın sesi, koridorda ilerlerken. “Burada bir boş koltuk olduğunu gördüm ve belki oturmama izin verirler diye düşünmeden edemedim.”

Yirmilerinin sonunda, yuvarlak yüzlü hoş bir kadındı. Teni Hintliler gibi esmerdi ve alnında kırmızı bir nokta göze çarpıyordu. Üzerinde kırmızı ve altın rengi şatafatlı bir elbise ile Hintlilerin hani şu bir omzu kapatarak vücutlarına doladıkları şalımsı şeylerden vardı. Bu şeye ne dediklerini bilmiyorum.

“Bu da ne?” dedi J.C. “Hey, Ahmet.* Uçağı havaya uçurmayacaksın değil mi?”

“Benim adım Kalyani,” dedi kadın. “Ve kesinlikle hiçbir şeyi havaya uçurmayacağım.”

“Hıh,” dedi J.C. “Buna üzıldüm.” Tekrar arkasına yaslandı ve gözlerini kapattı. Daha doğrusu kapatır gibi yaptı. Bir gözü hafif aralıktı ve Kalyani’nin üzerindeydi.

* Vantrolog Jeff Dunham’ın YouTube’daki “Achmed the Dead Terrorist” kıkla gösterisine gönderme. (çn)

“Bu adamı *niye* yanımızda taşıyoruz?” diye sordu Ivy uyanıp gerinerek.

“Kafan öne arkaya dönüp duruyor,” dedi Monica. “Tüm muhabbeti kaçırmışım gibi bir hisse kapıldım.”

“Kaçıyorsun,” dedim. “Monica, seni Kalyani’yle tanıştırayım. Yeni bir suret ve şu boş koltuğu almamızın sebebi.”

Kalyani yüzünde kocaman bir gülümsemeyle Monica’ya elini uzattı.

“O seni göremez, Kalyani,” dedim.

“Ah, elbette!” İki eliyle yüzünü kapattı. “Çok üzgünüm, Bay Steve. Bu işte henüz çok yeniyim.”

“Sorun değil. Monica, Kalyani bize İsrail’de tercümanlık yapacak.”

“Ben dilbilimciyim,” dedi Kalyani eğilerek.

“Tercüman...” dedi Monica, az önce cebe yerleştirdiğim kitaba bakarak. Kitap İbranice söz dizimi, grameri ve kelime bilgisi üzerineydi. “Az önce İbranice öğrendin.”

“Hayır,” dedim. “İbranice konuşan bir suret çağırmama yetecek kadar sayfalara göz gezdirdim. Yabancı dil konusunda çok yeteneksizimdir.” Esnerken bir yandan da acaba daha ne kadar uçuşumuz kaldı, Kalyani için biraz da Arapça kapmaya yetecek zaman var mı diye merak ettim.

“Kanıtla,” dedi Monica.

Bir kaşımı kaldırdım.

“Bunu görmem lazım,” dedi Monica. “Lütfen.”

İçimi çektim ve Kalyani’ye döndüm. “Şey nasıl deniyor: ‘İbranice pratik yapmak istiyorum. Benimle kendi dilinde konuşur musun?’”

"Hım... 'İbranice pratik yapmak istiyorum,' kulağa biraz tuhaf gelebilir. Belki şöyle desek: 'İbranicemi geliştirmek istiyorum'?"

"Tamamdır."

"*Ani rotzeh leshapher et ha'ivrit sheli*," dedi Kalyani.

"Lanet olsun," dedim. "Zormuş."

"Lanet okumasana!" diye araya girdi Ivy.

"O kadar da zor değil, Bay Steve. Tekrar ediyorum, bir deneyin. *Ani rotzeh leshapher et ha'ivrit sheli*."

"Any rote zeele shaper hap... er hav..." dedim.

"Ah," dedi Kalyani. "Bu... hiç olmadı. Belki kelime kelime söylesem?"

"İyi fikir," dedim kabin memurlarından birine el ederek. Uçuşun başında güvenlik kurallarını İbranice açıklayan hostesti bu.

Kadın bize gülümsedi. "Buyurun."

"İmı..." dedim.

"*Ani*," dedi Kalyani sabırla.

"*Ani*," diye tekrar ettim.

"*Rotzeh*."

"*Rotzeh...*"

Alışmak biraz zaman aldıysa da sonuçta anlaşılmayı başardım. Hatta hostes beni kutladı bile. Neyse ki onun söylediklerini İngilizceye çevirmek daha kolaydı... Kalyani aynı anda benim için çeviriyordu.

"Ah, aksanınız korkunç, Bay Steve," dedi Kalyani, hostes uzaklaşırken. "Çok utandım."

"Üzerinde çalışırız," dedim ona. "Teşekkürler."

Kalyani gülümseyerek bana sarıldı, ardından Monica'ya da sarılmaya çalıştıysa da Monica fark etmedi. Sonra nihayet Ivy'nin yanındaki koltuğa geçti ve iki kadın dostça bir sohbete koyuldu. İşte bu rahatlatıcıydı. Halüsinasyonlar birbiriyle iyi anlaştığında hayat daha kolay oluyor.

"Sen zaten İbranice biliyordun, değil mi?" diye beni suçladı Monica. "Uçuştan önce de biliyordun. Yolda bildiklerini tazeledin sadece."

"İnanmak istediğin buysa buna inan."

"Ama bu mümkün değil," diye söylendi Monica. "Kimse birkaç saat içinde hiç bilmediği bir dili öğrenemez."

Onu düzeltmeye, öğrenmediğimi söylemeye lüzum görmedim. Eğer öğrenmiş olsaydım aksanım bu kadar kötü olmazdı ve Kalyani bana kelime kelime rehberlik etmek zorunda kalmazdı.

"Geçmişin fotoğrafını çekebilen bir kamerayı bulmak için bu uçaktayız," dedim. "Birkaç saat içinde İbranice öğrendiğime inanmak neden daha zor olsun ki?"

"Tamam, iyi. Öyle yapmışsın gibi yapalım. Ama eğer her şeyi böyle çabucak öğrenebiliyorsan neden şimdiye kadar tüm dilleri öğrenmedin? Hatta tüm konuları, her şeyi?"

"Evimde buna yetecek kadar çok oda yok," dedim. "İşin aslı, Monica, tüm bunları ben istemedim. Daha basit bir hayat yaşamak için tüm bunlardan seve seve vazgeçerdim. Bazen düşünüyorum da bu kalabalık bir gün beni delirtecek."

"Şu anda... deli değilsin yani?"

"Tanrı korusun, hayır," dedim. Yan gözle ona baktım.

"Buna inanmıyorsun."

“Var olmayan insanlar görüyorsun, Bay Leeds. Bu öyle kolayca yok sayılacak bir şey değil.”

“Öte yandan iyi bir hayat yaşıyorum,” dedim. “Söylesene, beni deli olarak görüyorsun da bir işte dikiş tutturamayan, karısını aldatan, öfkesine hâkim olamayan bir adama ne diyorsun? Onu akıl sağlığı yerinde biri olarak mı görüyorsun?”

“Şey, belki tamamen değil ama...”

“Bu ‘aklı başında’ insanlardan bir kısmı hayatın dizginlerini elinde tutamıyor. Ruh hâlleri –stres, öfke, hayal kırıklığı– mutlu olmalarını engelliyor. Onlarla kıyaslandığında bence ben kesinlikle daha istikrarlıyım. Gerçi biraz kendi hâlime bırakılsam hiç fena olmazdı. Ben özel biri olmak istemiyorum.”

“Ve tüm bunların sebebi de bu, değil mi?” diye sordu Monica. “Tüm bu halüsinasyonların sebebi?”

“Ah, şimdi de psikolog mu oldun? Sen de uçuşta bu konuda bir kitap mı okudun? Senin suretin nerede, göster de elini sıkayım.”

Monica bu tuzağa düşmedi, sakince devam etti. “Bu sanrıları yaratıyorsun ki her şeyi onların üzerine yıkabilesin. Yük olarak gördüğün dehanı... Sorumluluk duygunu... Onlar seni peşleri sıra sürüklüyor ve insanlara yardım etmeni sağlıyorlar. Bu da sana rol yapma fırsatı veriyor, Bay Leeds. Normalmiş gibi yapma şansı veriyor. Oysa asıl sanrı bu.”

Aniden kendimi uçak bir şekilde hızlansın, yol bir an evvel bitsin diye dilerken buldum.

“Bu teoriyi ilk kez duyuyorum,” dedi Tobias arka koltuktan, o yumuşak sesiyle. “Belki doğru bir noktaya parmak basıyıştır, Stephen. Bunu Ivy’ye de bir söyleyelim–”

“Hayır!” diye bağırdım ona dönüp. “Kafamı yeterince bulandırdı zaten.”

Tekrar Monica’ya döndüm. Monica’nın gözlerinde yine o bakış vardı. “Akıllı başında” insanların benimle muhatap olduklarında gözlerine yerleşen o bakış. Patlamaya hazır bir dinamiti elinde fırın eldiveniyle tutmaya zorlanan birinin gözlerinde görebileceğiniz türden bir bakış. Bu bakış... Bu beni hastalığın kendisinden daha çok üzüyordu.

“Sen asıl şunu söyle bana,” dedim konuyu değiştirmek için, “Razon’un bu şekilde kaçmasına nasıl fırsat verdiniz?”

“Önlem almadığımızdan değil,” dedi Monica kuru kuru. “Fotoğraf makinesi kilit altında tutuluyordu ama makineyi geliştirmesi için para ödediğimiz adamı ondan tamamen uzak tutamadık maalesef.”

“Hepsi bu değil,” dedim. “Alınma ama, Monica, sen şu sinsi kurumsal tiplerdensin. Ivy’yle J.C. senin mühendis olmadığını çok önce fark etti. Ya kimsenin istemeyeceği işleri halleden alçak bir yöneticisin ya da yine aynı işi yapan alçak bir güvenlik şefi.”

“Hangi kısma alınmayacağım?” diye sordu Monica sakince.

“Peki Razon nasıl oldu da tüm prototiplere ulaşabildi?” diye devam ettim. “Ondan habersiz tasarımı kopyalamış olmalısınız. Bu kopyaları, parçalara ayırıp yeniden toplayarak sistemi çözsünler diye diğer laboratuvarlara göndermiş olmalısınız. Razon’un bunların hepsini bulduğuna ve yok ettiğine inanmakta zorlanıyorum açıkçası.”

Monica birkaç dakika boyunca sessiz kaldı, koltuk kolunu tıkırdattı. “Hiçbiri çalışmıyor,” diye itiraf etti sonunda.

“Tasarımı aynen kopyalamadınız mı?”

“Evet, ama işe yaramadı. Razon’a sorduğumuzda makinede hâlâ birtakım sorunlar olduğunu söyledi. Hep bir bahanesi vardı. Dahası Razon *da* kendi prototiplerinde sorunlar yaşıyordu. Sonuçta bilimin daha önce kimsenin ayak basmadığı bir alanı bu. Bu alana ilk giren öncüler bizleriz. Sorunlar olması kaçınılmaz.”

“Hepsi doğru olabilecek açıklamalar,” dedim. “Ama sen hiçbirine inanmıyorsun.”

“Kameralara bir şey yapıyordu,” dedi. “O yokken çalışmalarını engelleyen bir şey. Üzerinde çalışması için yeterince zaman verildiğinde tüm prototipleri çalışır hâle getirebiliyordu. Bizim kopyalardan birini gece ondaki makineyle değiştirdiğimizde ertesi gün onu çalıştırabiliyordu. Sonra yeniden değiştiriyorduk ve biz yine çalıştıramıyorduk.”

“Razon yanlarındayken başka insanlar fotoğraf makinesini kullanabiliyor muydu?”

Monica başını salladı. “Hatta o yokken de kısa bir süreliğine kullanabildiler. Fakat bütün kameralar kısa bir süre sonra çalışmaz hâle geliyordu ve onarması için ona götürmek zorunda kalıyorduk. Bir de şunu anlamalısınız, Bay Leeds. Kameraların çalışması zaten şunun şurasında birkaç aylık bir şey. Onun öncesinde Razon’un Azari’deki çalışmaları çoğu kişi tarafından şarlatanlık olarak görülüyordu.”

“Senin tarafından değil ama.”

Buna cevap vermedi.

“O olmazsa, kamera olmazsa senin de bir kariyerin olmayacak,” dedim. “Onu sen finanse ettin. Ona destek oldun,

herkese karşı savundun. Sonra tam kamera çalışmaya başladığında...”

“Bana ihanet etti,” diye fısıldadı Monica.

Gözlerindeki ifadede en ufak bir sıcaklık yoktu. O zaman fark ettim ki eğer Razon’u bulursak onu önce J.C.’nin eline teslim etmek isteyebilirdim. J.C. muhtemelen onu vurmak isteyecekti ama Monica onu parça parça etmek istiyordu.

“Eh,” dedi Ivy, “üçra bir kent seçmemiz iyi oldu. Eğer Razon’u büyük bir kentte –üç büyük dine ev sahipliği yapan, dünyanın en gözde turizm merkezlerinden birinde– bulmak zorunda kalsaydık işimiz ciddiye çok zor olurdu.”

Havaalanından çıkarken bu yoruma gülümsedim. Monica’nın iki korumasından biri, şirketin bizim için ayarladığı arabaları bulmaya gitti.

Gülümsemem dudaklarımın kenarında minik bir kıvrımdan öteye geçmedi gerçi. Uçuşun ikinci yarısında pek Arapça çalışmamış, bunun yerine vaktimi Sandra’yı düşünerek harcamıştım. Bu hiçbir zaman verimli olmazdı.

Ivy endişeli gözlerle beni süzdü. Bazen böyle anaçlığı tutardı. Kalyani, biraz ilerimizde İbranice konuşan insanlara kulak kabartmak için o tarafa seğırtti.

“Ah, İsrail,” dedi J.C. yanımıza gelip. “Hep buraya gelmek istemişimdir. Sırf güvenliği atlatabilecek miyim diye görmek için. Dünyanın en iyi güvenliği burada, biliyorsunuz.”

Sırtında, daha önce fark etmediğim siyah bir silindir çanta taşıyordu. "O ne?"

"M4A1 karabina," dedi J.C. "ACOG dürbün ve M203 bomba atar eklenmiş."

"Ama—"

"Burada bağlantılarım var," dedi yumuşak bir tonla. "Bir kez SEAL olan hep SEAL kalır."

Bu arada arabalar gelmişti. Şoförler dört kişi için ısrarla iki araba istememizi biraz yadırgamış görünüyorlardı, oysa iki araba bize ucu ucuna yetiyordu. Ben Monica, Tobias ve Ivy'yle birlikte ikinci arabaya bindim. Ivy arkada Monica'yla benim aramıza oturdu.

"Konuşmak ister misin?" diye sordu yavaşça, emniyet kemerini takarken.

"Sandra'yı bulacağımızı sanmıyorum," dedim. "Sandra dikkat çekmemekte uzmandır. Ayrıca bu çok eski bir iz."

Monica soran gözlerle bana baktı; belli ki onunla konuştuğumu sanmıştı. Derken yanımızda başkaları olduğunu hatırlayınca yüzündeki ifade yok oldu.

"Gitmesinin iyi bir sebebi olabilir," dedi Ivy. "Sonuçta tüm hikâyeyi bilmiyoruz."

"İyi bir sebep mi? On yıl boyunca bizimle bir kez olsun iletişime geçmemesine açıklık getiren bir sebep, öyle mi?"

"İmkânsız değil," dedi Ivy.

Buna cevap vermedim.

"Bizi teker teker kaybetmeye başlamayacaksın değil mi?" diye sordu Ivy. "Kaybolan suretler? Değişen suretler?"

Kâbusa dönüşen suretler... Bunu eklemesine gerek yoktu.

"Bir daha öyle bir şey olmayacak," dedim. "Artık kontrol bende."

Ivy hâlâ Justin'le Ignacio'yu özlüyordu. Doğrusunu söylemek gerekirse onları ben de özlüyordum.

"Ve... şu Sandra avı," dedi Ivy. "Onun peşine düşmenin sebebi ona olan duyguların mı yoksa başka bir şey daha mı var?"

"Başka ne olabilir ki?"

"Sana zihnini kontrol etmeyi o öğretti." Ivy gözlerini benden kaçırıp başka tarafa baktı. "Bana merak etmediğini söyleme. Belki başka sırları da vardı. Bir... tedavi belki."

"Saçmalama," dedim. "Ben hâlimden memnunum."

Ivy karşılık vermedi ama dikiz aynasından Tobias'ın bana baktığını gördüm. Yüzümü inceliyor, söylediklerimde ne kadar samimi olduğumu tartıyordu.

Doğrusunu söylemek gerekirse ben beni tartıyordum.

Bunu şehre doğru uzun bir yolculuk takip etti. Şehir merkezi havaalanından bayağı uzaktı. Ardından bu kadim –yine de modern– kentin caddelerinden hızla geçtik. Zeytin satan bir adamı az kalsın ezecek olmamız dışında olaysız bir yolculuktu. Nihayet hedefimize vardığımızda arabalardan indik ve hoşbeş eden turistlerle dini bütün hacıların arasına karıştık.

Önünde durduğumuz, kutu gibi inşa edilmiş kadim bina, üstümüzdeki duvarda kemerli iki penceresiyle sade bir cepheye sahipti. "Kutsal Kabir Kilisesi," dedi Tobias. "İnanışa göre İsa'nın çarmıha gerildiği yer, ayrıca gömüldüğü düşünülen yerlerden biri de bu kilisenin sınırları içinde kalıyor. Aslen iki binadan oluşan bu muhteşem yapı Büyük Konstantin'in emriyle

dördüncü yüzyılda, yaklaşık iki yüz sene boyunca aynı yerde bulunan Afrodit'e adanan tapınağın yerine inşa edildi."

"Teşekkürler, Wikipedia," diye homurdandı J.C. tüfeğini omuzlayarak. Üstünü değiştirmiş, savaş üniformasını giymişti.

"Bu inanışın doğruluğu," diye devam etti Tobias her zaman-ki sakinliğiyle, elleri arkasında bağlı bir hâlde, "ve bu yerin gerçekten tarihi olaylara sahne olup olmadığı hâlen tartışmalı bir konu. Her ne kadar efsane birtakım tuhaflıklara –mesela Afrodit tapınağının burada ibadet eden ilk Hristiyanları bastırmak için yapıldığı gibi– mantıklı açıklamalar getiriyorsa da kilisenin bazı önemli kısımlarının pagan tapınakla aynı olduğu ispatlandı. Ayrıca kilisenin şehir surlarının içinde olması güçlü bir karşı argüman çünkü İsa'nın mezarının şehrin dışında olması gerekiyor."

"Buranın doğru yer olup olmaması bizim için önemli değil," dedim Tobias'ın önüne geçerek. "Razon buraya gelmiş olmalı. Onu aramaya başlamak için en bariz yerlerden biri, belki de en barizi. Monica, konuşabilir miyiz lütfen?"

Monica yanıma geldi, çam yarmaları da içeri girmek için bilete ihtiyacımız var mı diye bakmaya gitti. Burada güvenlik ciddi çok sıkı görünüyordu... Sonuçta kilise Batı Şeria'da, kritik bir bölgedeydi. Hatta yakın zamanda bazı ciddi tehditler de ortaya çıkmıştı.

"Konu ne?" diye sordu Monica.

"Kameradan fotoğraf hemen mi çıkıyor?" diye sordum. "Dijital mi?"

"Hayır. Sadece filmle çalışıyor. Orta format, dijital kopya yok. Razon özellikle böyle istedi."

“Gelelim asıl önemli soruya. Bulunduğu yerin geçmişteki hâlini fotoğraflayan bir kameranın sorununun farkındasın değil mi?”

“Ne demek istiyorsun?”

“Basitçe şöyle anlatayım: bizim şu anda bulunduğumuz yer iki bin yıl önceki yerle aynı değil. Gezegen hareket ediyor. Zamanında yolculukla ilgili teorik problemlerden biri de, tam da şu anda durduğumuz yere ve yüz sene geriye gittiğinde kendini büyük olasılıkla uzayda bulacak olman. Diyelim inanılmaz şanslısın ve gezegen yörüngede tam olarak aynı yerde. O zaman bile dünya döndüğü için yeryüzünde –ya da yeraltında veya havada metrelerce yukarıda– başka bir yere gidersin.”

“Bu çok saçma.”

“Bu bilim,” dedim kilisenin cephesine bakarak. *Asıl bizim şu yaptığımız saçmalık.*

Yine de...

“Tüm bildiğim,” dedi, “Razon’un bir yerin geçmişteki hâlinin fotoğrafını çekmek için o yere gitmesi gerektiği.”

“Tamam,” dedim. “Bir soru daha. Nasıl biri? Karakter olarak?”

“Sinir bozucu,” dedi anında. “Kavgacı. Ve malzemelerine karşı aşırı korumacı. Bana sorarsan fotoğraf makinesiyle kaçabilmesinin bir sebebi de bu takıntısına defalarca şahit olmuş olmamız. Bu yüzden ona fazlasıyla hoşgörü gösterdik.”

Sonunda hep birlikte kiliseye girdik. İçerideki boğucu hava, turistlerin fısıltısını ve taşlara sürten ayakların sesini kulağımıza taşıdı. Burası hâlâ ibadethane olarak da kullanımdaydı.

"Gözden kaçırdığımız bir şey var, Steve," dedi Ivy yanıma gelerek. "Bulmacanın en önemli parçalarından biri eksik."

"Herhangi bir tahminin var mı peki?" diye sordum kilisenin iç süslemelerini incelerken.

"Üzerinde çalışıyorum."

"Bir dakika, bir dakika," diye atıldı yanımızda dolanan J.C. "Ivy, bir şeyin eksik olduğunu düşünüyorsun ama ne olduğunu bilmiyorsun ve ne olabileceği hakkında da hiçbir fikrin yok, öyle mi?"

"En temelde öyle," dedi Ivy.

"Hey, çiroz," diyerek bana döndü J.C. bu defa, "benim de sanırım bir şekilde bir milyon dolarım eksik ama niyesini ya da bu parayı nasıl kazanmış olduğumu bilmiyorum. Fakat eksik olduğuna kesinlikle eminim. Yani eğer bu konuda bir şey yapabilirsen..."

"Soytarının tekisin," dedi Ivy.

"Az önce söylediğim şey," dedi J.C., "bir metafordu."

"Hayır," dedi Ivy, "mantıksal ispattı."

"Hı?"

"Senin tam bir aptal olduğunun ispatı. Ah! Bak ne diyeceğim? İspatın gayet başarılıydı. *Quad erat demonstrandum**. Hiçbir şüpheye yer bırakmadan kesin olarak söyleyebiliriz ki sen bir aptalsın."

Aralarında tartışmaya devam ederek uzaklaştılar. Ben de başımı iki yana sallayarak kilisenin derinliklerine doğru ilerlemeye devam ettim. Çarmıha gerilmenin olması gereken

* Kesin bir kanıtın sonunda kullanılan Latince cümle. "Gösterilmek istenen şey de buydu" anlamındadır. (çn)

yerdeki varaklı girintiye turistler ve inananlar doluşmuştu. Sıkıntıyla kollarımı göğsümde kavuşturdum. Turistlerin çoğu fotoğraf çekiyordu.

“Ne oldu?” diye sordu Monica bana.

“Flaşın yasak olmasını umuyordum,” dedim. “Böyle yerlerin çoğunda yasaktır.” Yasak olsaydı, Razon burada flaş kullanmaya kalkışmışsa birileri onu mutlaka hatırlardı.

Belki de yasaktı ama yakınlardaki güvenlik görevlileri insanların flaş kullanıp kullanmamasıyla ilgilenmiyorlardı.

“Aramaya başlayalım,” dedi Monica, adamlarına başıyla kısa bir işaret çakıp. Böylece üçü, bizim şu üstünkörü planı uygulamak üzere kalabalıkta ilerlemeye başladı. Bu kutsal yerde Razon'u gördüğünü hatırlayan birini bulmaya çalışacaklardı.

Biraz ötemde birkaç güvenlik görevlisinin kendi aralarında İbranice sohbet ettiklerini fark edince ben durup bekledim. Derken biri diğerlerine el sallayarak gruptan ayrıldı, belli ki mesaisi bitmişti.

“Kalyani,” dedim. “Benimle gel.”

“Elbette, elbette, Bay Steve.” Kalyani hemen yanıma geldi ve uzaklaşan güvenlik görevlisine doğru yürüdük.

Güvenlik görevlisi bana yorgun bir bakış attı.

“Merhaba,” dedim İbranice, Kalyani’nin yardımıyla. Söylemek istediğim şeyi önce ağzımın içinde mırıldanıyordum, böylece Kalyani benim için çevirebiliyordu. “*Korkunç İbranicem için özür dilerim!*”

Güvenlik görevlisi durup gülümsedi. “*O kadar da kötü değil.*”

“Berbat.”

"Yahudi'sin herhâlde?" diye tahmin yürüttü adam. "Amerikalı?"

"Aslında Yahudi değilim ama evet, Amerikalıyım. İnsan gittiği ülkenin dilini öğrenmeli diye düşündüm sadece."

Güvenlik görevlisi yine gülümsedi. Yeterince arkadaş canlısı bir adama benziyordu; çoğu insan öyledir zaten. Ve yabancıların onların dilinde konuşmaya çalışmasından da hoşlanırlar. Yürümeye devam ederek biraz daha sohbet ettik ve gerçekten de mesaisinin bittiğini anladım. Biri gelip onu alacaktı ama beklerken benimle konuşmaktan rahatsız görünmüyordu. Yerli biriyle konuşarak İbranicemi ilerletmek istediğimi olabildiğince belli ettim.

İsmi Moshe'ydi ve genellikle hep aynı vardiyada çalışıyordu. İşi, aptalca şeyler yapan insanları izlemek ve durdurmaktı... Gerçi asıl işinin kilisede herhangi bir terör saldırısı yaşanmasını önlemek olduğunu itiraf etti. Normal kadroda değildi; hükümetin bir saldırıdan endişe ettiği ve turistik yerlerde daha görünür olmak istediği bayramlarda falan tutulan ekstra güvenlik ekibindendi. Bu kilise de neticede ihtilafli bölgedeydi.

Birkaç dakika sonra konuşmayı bir şekilde Razon'a kaydırmaya başladım. *"Eminim her gün bir sürü ilginç şeyle karşılaşılıyorsunuzdur,"* dedim. *"Buraya gelmeden önce Kabir Bahçesi'nde ydik. Orada Asyalı bir manyak vardı mesela, herkese bağırıp duruyordu."*

"Demek öyle?" dedi Moshe.

"Evet. Aksanına bakılırsa Amerikalı olmalı ama tipi Asyalıydı. Her neyse, tripoda kocaman fotoğraf makinesini yerleştirmiş... Sanki etraftaki en önemli insan oymuş, başka kimse-

nin fotoğraf çekmeye hakkı yokmuş gibi! Flaş kullanmamasını söyleyen güvenlik görevlisiyle de kavga etti."

Moshe güldü. *"Buraya da geldi."*

Kalyani bunu bana çevirdikten sonra kıkırdadı: *"Ah, çok iyisiniz, Bay Steve."*

"Gerçekten mi?" diye sordum sıradan bir tonla.

"Evet, evet," dedi Moshe. "Aynı adam olmalı. Buraya da geldi... Hım, iki gün önce. Yanından yöresinden geçen herkese küfredip durdu, insanları uzaklaştırıp ona alan açmam için bana rüşvet vermeye kalkıştı. Asıl garip olan, fotoğraf çekmeye başladıktan sonra önünden geçenleri zerre umursamamasıydı. Kilisenin her yerinde hatta dışarda en saçma yerlerde bile bir sürü kare çekti!"

"Tam ahmak, ha?"

"Evet," dedi güvenlik görevlisi gülerek. "Onun gibilerle çok karşılaşıyoruz. Eşek yüküyle para saydıkları çok havalı, böyle kocaman fotoğraf makineleriyle dolaşıyorlar falan ama fotoğraf çekmekten haberleri yok. Bu adam da flaşını kapatmayı bilmiyordu resmen. Her karede flaş kullandı. Dışarda güneşte bile. Ve mihrapta, onca ışığa rağmen!"

Güldüm.

"Komik gerçekten di mi?" dedi. "Amerikalılar işte!" Sonra tereddüt etti. *"Ah, sen üzerine alınma."*

"Alınmadım," dedim Kalyani'nin söylediği şeyi aynen tekrar ederek. "Ben Hint'im."

Yine tereddüt etti, sonra başını kırarak bana baktı.

"Ah!" dedi Kalyani. "Ah, çok özür dilerim, Bay Steve. Düşünmeden konuştum."

“Sorun değil.”

Güvenlik görevlisi güldü. *“İbranice iyi ama az önce söylediğin şey düşündüğün anlama gelmiyordu bence.”*

Ben de güldüm, derken el sallayarak ona doğru yürüyen kadını fark ettim. Böylece ona teşekkür ettim ve kiliseyi incelemeye geri döndüm. Sonunda Monica ve avanesi gelip beni buldu. Adamlardan biri Razon’un fotoğraflarını cebine sokuştururken Monica bana döndü. “Onu gören olmamış, Leeds,” dedi. “Çıkmaz sokak.”

“Öyle mi dersin?” diye sordum çıkışa yönelerek.

Tobias elleri arkasında bağlı bir hâlde bize katıldı. “Ne acayip şey, Stephen,” dedi bana. Başıyla kapıdaki silahlı güvenlik görevlisini işaret etti. “Kudüs’ün İbranice ismi barış anlamına geliyor. Bu şehir insanların sükûnet bulacakları burası gibi küçük adacıklarla dolu. Her biri çoğu ülkenin varoluşundan bile uzun süredir insanların en içten ibadetlerine sahne olmuş. Yine de burası her daim şiddetle burun buruna ve bu da tuhaf bir çelişki gibi geliyor bana.”

Şiddet...

“Monica,” dedim kaşlarımı çatarak. “Bana gelmeden önce Razon’u kendi başına aradığını söylemiştin. Amerika dışına uçuşları da kontrol ettin mi?”

“Evet,” dedi. “İç Güvenlik’te bağlantılarımız var. Razon’un ismiyle yurtdışına çıkış yapan olmamış ama sahte kimlik ayarlamak öyle zor bir şey değil.”

“Sahte pasaportla İsrail’e girilebilir mi? Burası dünya üzerinde güvenliğe en çok önem veren ülkelerden biri değil mi?”

Bu kez Monica kaşlarını çatı. “Bunu düşünmemiştim.”

“Bu çok riskli olurdu.”

“Bu şimdi mi aklına geldi, Leeds? Onun burada olmadığını mı söylüyorsun yani? Boşuna mı buraya kadar—”

“Ah, o burada,” dedim dalgın bir şekilde. “Onunla konuşan bir güvenlik görevlisi buldum. Razon kilisenin dört bir köşesinde fotoğraf çekmiş.”

“Bizim sorduğumuz hiç kimse onu hatırlamadı.”

“Buradaki güvenlik görevlileri ve rahipler her gün binlerce ziyaretçi görüyor, Monica. Onlara bir fotoğraf gösterip hatırlamalarını bekleyemezsin. Hatırda kalabilecek bir şeye odaklanman lazım.”

“Ama—”

“Sus bir saniye,” dedim elimi kaldırarak. *Buraya geldi. Ürkek, silik bir mühendis, yanında müthiş değerli bir makine ve sahte bir pasaportla ülkeye girdi. Dairesinde bir silah vardı ama hiç kullanılmamıştı. Silahı nereden bulmuştu?*

Aptal. “Razon’un o silahı ne zaman aldığını öğrenebilir misin?” diye sordum Monica’ya. “ABD’deki ateşli silahlar kanunu sayesinde silahın izini sürebiliyor olman lazım, değil mi?”

“Evet. Otele gittiğimizde bakarım.”

“Şimdi bak.”

“Şimdi mi? Amerika’da saatin kaç olduğunun farkında mısınız?”

“Sen yine de yap. İnsanları uyandır ve cevabı öğren.”

Bana dik dik baktı önce ama hemen ardından yanımdan uzaklaşıp birkaç telefon görüşmesi yaptı. Bunu öfkeli konuşmalar takip etti.

“Bunu daha önce görmemiz gerekirdi,” dedi Tobias başını iki yana sallayarak.

“Biliyorum.”

Nihayetinde Monica telefonunu kapatıp yanımıza geri döndü. “Razon’un bir silah aldığına dair hiçbir kayıt yok. Dairesindeki silah da hiçbir yere kayıtlı değil.”

Razon birilerinden yardım almıştı. Tabii ki yardım almıştı. Bunu yıllardır planlıyordu ve icadını kanıtlamakta kullanabileceği tüm o fotoğraflar bunca zaman hep elinin altındaydı.

Ona destek olacak birini bulmuştu. Onu koruyacak birini. Ona o silahı veren ve sahte pasaport sağlayan biri. İsrail’e girmesine onlar yardım etmişti.

Peki kime yanaşmıştı? Kim ona yardım ediyordu?

“Ivy,” dedim. “Sen...” Sustum. “Ivy nerede?”

“Hiçbir fikrim yok,” dedi Tobias. Kalyani de omuz silkemekle yetindi.

“Halüsinasyonlarından birini mi kaybettin yoksa?” diye sordu Monica.

“Evet.”

“Eh, geri çağırırsana o zaman.”

“O şekilde işlemiyor,” dedim ve kalabalığı ite kaka kilisede ilerlemeye, sağa sola bakınmaya başladım. Rahipler beni tuhaf tuhaf süzüyordu ki kafamı kuytu bir köşeye uzatmamla donup kalmam bir oldu.

J.C.’yle Ivy telaşla birbirinden ayrıldı. Öpüşüyorlardı. Ivy’nin makyajı dağılmıştı ve inanılmaz ama J.C. silahını umursamaz bir şekilde kenara bırakmıştı. Bu bir ilkti!

“Şaka mı bu?” dedim elimi yüzüme götürerek. “Siz, ikiniz? Ne yapıyorsunuz siz?”

“İlişkimizin mahiyetini sana rapor etmek zorunda olduğ-

muzu bilmiyordum,” dedi Ivy soğuk bir sesle.

J.C. başparmağını yukarı kaldırıp kocaman sırttı.

“Her neyse,” dedim. “Gitme vakti. Ivy, Razon yalnız çalışmıyor olabilir. Buraya sahte pasaportla giriş yapmış ve diğer bazı şeyler yerine oturmuyor. Burada birilerinden yardım alıyor olabilir mi? Belki yerel bir organizasyondur; onun ülkeye girmesini ve şüphe çekmeden şehirde dolaşmasını onlar sağlıyordur?”

“Mümkün,” dedi Ivy bana yetişmek için hızlanarak. “Tek başına çalışıyor olması imkânsız olmamakla birlikte, üzerinde düşününce biraz düşük bir ihtimal gibi görünüyor. Sen bunu kendi kendine mi akıl ettin? İyi iş!”

“Teşekkürler. Ve saçların karman çorman olmuş.”

Nihayet arabaların yanına ulaşmıştık. Ben Monica, Ivy ve J.C.'yle aynı arabaya bindim, diğer halüsinasyonlarım da Monica'nın takım elbiseli iki korumasıyla birlikte öndeki arabaya geçti.

“Bu konuda haklı olabilirsin,” dedi Monica araba hareket ettiğinde.

“Razon akıllı bir adam,” dedim. “Başka müttefikleri olsun istemiştir. Başka bir şirketle anlaşmış olabilir. Muhtemelen İsraili bir şirketle. Bu teknolojiden haberdar olan herhangi bir rakibiniz var mı?”

“Bizim bildiğimiz kadarıyla yok.”

“Steve,” dedi aramızda oturan Ivy. Rujunu çantasına kaldırdı; saçlarını çoktan düzeltmişti. J.C.'yle ikisini öpüşürken yakaladığım gerçeğini göz ardı etmeye çalışıyordu bariz bir şekilde.

Lanet olsun. Ben onların birbirlerinden *nefret ettiğini* sanıyordum. Bunu sonra bir düşünmem lazım. “Evet?” dedim ona dönüp.

“Monica’ya benim için bir soru sorar mısın? Razon onların şirketine bu projesinden hiç bahsetmiş mi? Hristiyanlığı kanıtlamak için fotoğraflar çekmekten?”

Soruyu Monica’ya tekrarladım.

“Hayır,” dedi Monica. “Eğer bundan bahsetmiş olsaydı size söyledim. O zaman buraya daha çabuk ulaşmış olurduk. Hayır, bize bundan hiç bahsetmedi.”

“Bu çok tuhaf,” dedi Ivy. “Bu dava üzerinde çalıştıkça, Razon’un buraya –Kudüs’e– gelmek için akla hayale sığmaz yollara başvurduğunu görüyoruz. Ama niye zaten elinde olan kaynağı, Azari Laboratuvarları’nı kullanmadı ki?”

“Belki özgür olmak istemiştir,” dedim. “İcadını istediği gibi kullanmak için.”

“Eğer durum buysa,” dedi Ivy, “o zaman az önce söylediğin gibi rakip bir firmaya da gitmezdi. Bu onu yine aynı pozisyona sokar çünkü. Hey, Monica’yı bir dürtsene. Kadının aklına bir şey geldi galiba.”

“Ne oldu?” diye sordum Monica’ya. “Söylemek istediğin başka bir şey mi var?”

“Şeey,” dedi Monica, “fotoğraf makinesinin çalıştığına kesin olarak kanaat getirdiğimizde, Razon dâhil olmak istediği birtakım projelerden bahsetti. Kennedy suikastının gizemini çözmek, Patterson-Gimlin filmindeki yaratığın Kocaayak olduğunu kanıtlamak ya da çürütmek falan... Bu tür şeyler.”

“Ve siz de onu susturdunuz,” diye tahmin yürüttüm.

“Bak, bu makinenin nelere yol açabileceğini, bunun sonuçlarını adamakıllı düşünmeye fırsat bulabildin mi bilmiyorum, Bay Leeds,” dedi Monica. “Uçakta sorduğun sorulara bakılırsa ucundan kıyısından düşünmeye başlamıştın. Ama biz uzun uzadıya düşündük elbette. Ve dehşete kapıldık.

“Bu şey dünyayı toptan değiştirecek. Gizemleri çözmekten çok daha fazlasına sebep olacak. Bu makine, bizim bildiğimiz anlamda mahremiyetin sonu demek. Mesela biri eğer senin geçmişte bir ara çıplak kaldığın bir yere girmeyi başırırsa senin çıplak fotoğraflarını çekebilecek. Bunun paparazziler için sonuçlarını bir düşün.

“Adalet sistemimiz de kökünden değişecek. Jüriydi, hâkimdi, avukattı, mahkemeydi; hiçbirine gerek kalmayacak. Güvenlik güçlerinin olay mahalline gidip fotoğraf çekmesi yetecek. Eğer şüpheliysen, o sırada başka yerde olduğunu söylersin... Ve iddia ettiğin yerde olup olmadığını anında kanıtlanır.”

Monica düşünceli bir şekilde başını iki yana salladı. “Daha bunun tarihe etkileri var. Ulusal güvenliğe etkileri var. Devlet sırlarını saklamak her zamankinden daha zor olacak. Ülkeler önemli bir bilginin konuşulduğu her yeri kilit altına almak zorunda kalacak. Bir şeyleri kâğıda dökemeyeceksin. Önemli bilgiler içeren belgeleri taşıyan bir kurye sokaktan mı geçti? Ertesi gün kuryenin geçtiği aynı yere gidersin ve zarfın içindekilerin fotoğrafını çekebilirsin. Biz bunu bizzat denedik. Bunun sağlayacağı gücü hayal edebiliyor musun? Şimdi bir de dünya üstündeki herkesin bu güce sahip olduğunu hayal et.”

“Hay bin kunduz,” diye fısıldadı Ivy.

“Yani hayır,” diye devam etti Monica. “Hayır, Bay Razon’un Hristiyanlığı kanıtlamak ya da çürütmek için fotoğraflar çekmesine izin vermezdik. Hemen vermezdik en azından. Konuyu enine boyuna, uzun uzun tartışmadan olmazdı. O da bunu biliyordu. Bu yüzden kaçtı.”

“Ama tüm bunlar, beni sizinle işbirliğine zorlamak için önüme atılacak bir yem hazırlamanıza mani olmadı,” dedim. “Bunu bana yaptıysanız, öyle tahmin ediyorum ki başka önemli insanlara da yapmışsınızdır. Stratejik müttefikler kazanmak için fotoğraf makinesini kullanıyordunuz değil mi? Dünyanın belki de en zengin, en elit insanlarını saflarınıza katmak için. Bu yeni teknoloji ortaya çıktığında yaratacağı devasa dalgayı kontrol etmenize yardımcı olacak insanlar?”

Monica’nın dudakları ince bir çizgi hâlini aldı. Dümdüz karşıya baktı.

“Bu belki Razon’a biraz bencilce görünmüş olabilir,” diye devam ettim. “Gerçekleri insanlığın hizmetine sunması için ona yardım etmeyecektiniz ama rüşvet için malzeme topluyordunuz. Hatta belki şantaj malzemeleri.”

“Bu konuşmaya devam etmeye yetkili değilim,” dedi Monica.

Ivy güldü. “Eh, Razon’un niye kaçtığını anladık. Ben hâlâ onun rakip şirkete gittiğini düşünmüyorum ama birilerine gitti belli ki. İsrail hükümetine, belki de? Ya da—”

Her yer karardı.

Sersemlemiş bir hâlde uyandım. Görüşüm bulanıktı. "Patlama oldu," dedi J.C. Yanıma diz çöktü. Ben sanki... Ben bir yere bağlanmıştım. Bir sandalyeye. Ellerim arkamdan bağlıydı.

"Sakin olmaya çalış, çiroz," dedi J.C. "Sakin ol. Önümüzdeki arabayı patlattılar. Yoldan çıktık ve bir binaya çarptık. Hatırlıyor musun?"

Belli belirsiz hatırlıyordum. Hayal meyal.

"Monica?" dedim hırıltılı bir sesle ve etrafıma bakındım.

O da yanımdaki sandalyede bağlıydı. Kalyani, Ivy ve Tobias da aynı şekilde bağlanmışlardı ve ağızları tıkalıydı. Monica'nın korumaları ortalıkta görünmüyordu.

"Enkazdan sürünerek çıkmayı başardım," dedi J.C. "Ama seni buradan çıkaramam."

"Biliyorum," dedim. J.C.'ye halüsinasyon olduğu gerçeğini hatırlatmamak en iyisiydi. Bence zaten içten içe, derinlerde bir yerde ne olduğunu gayet iyi biliyordu. Bunu itiraf etmekten hoşlanmıyordu sadece.

"Dinle," dedi J.C. "Durum bayağı kötü ama soğukkanlılığını yitirmeyeceksin ve buradan sağ kurtulacaksın. Anlaşıldı mı, asker?"

"Evet."

"Tekrar et."

"Anlaşıldı," dedim alçak ama kararlı bir sesle.

"Aferin, asker," dedi J.C. "Ben gidip diğerlerini çözeyim." Böylece gitti ve diğer suretleri çözmeye başladı. Monica başını iki yana sallayarak homurdandı. "Ne..."

“Sanırım çok büyük bir hesap hatası yaptık,” dedim ona.
“Üzgünüm.”

Sesimin böylesine sakın çıkması beni şaşırttı. Yaşadığım dehşet düşünülürse... Ne de olsa özünde ben bir akademisyenim. Yani suretlerimin çoğu öyle en azından. Şiddetle aram hiçbir zaman iyi olmadı.

“Ne görüyorsunuz?” diye sordum. Bu kez sesim biraz titrek çıkmıştı.

“Küçük bir oda,” dedi Ivy bileklerini ovuştururken. “Pencesi yok. Dışardan tesisat borularının ve belli belirsiz trafiğin sesi geliyor. Hâlâ şehirde olmalıyız.”

“Bizi ne de güzel yerlere getiriyorsun, Stephen,” dedi Tobias, ayağa kalkmasına yardım eden J.C.’ye teşekkür mahiyetinde başını sallayarak. Aradan geçen yıllar Tobias’ı yaşlandırmıştı.

“Duyduğumuz konuşmalar Arapça,” dedi Kalyani. “Ve baharat kokusu alıyorum. Zahter, safran, zerdeçal, sumak... Bir restoranın yakınlarında olabiliriz belki.”

“Evet...” dedi Tobias gözlerini yumup. “Uzakta bir yerde bir futbol sahası var sanırım. Tren geçiyor. Yavaşlıyor. Duruyor... Arabalar. İnsanlar konuşuyor. Alışveriş merkezi?” Gözlerini açtı. “Malha Tren İstasyonu. Şehirde yakınlarında stat olan tek istasyon o. Burası çok işlek bir yer. Bağırıp yardım istemek işe yarayabilir.”

“Ya da öldürülmemize sebep olabilir,” dedi J.C. “O ipler bayağı sıkı bağlanmış, çiroz. Monica’ninkiler de öyle.”

“Neler oluyor?” diye sordu Monica. “Ne oldu?”

“Resimler,” dedi Ivy.

Ona döndüm.

“Monica ile o iki çam yarması kilisede dolanıp Razon’un fotoğraflarını gösteriyorlardı,” diye açıkladı Ivy. “Önlerine çıkan herkese onu görüp görmediğini sordular. Eğer Razon birileriyle çalışıyorsa...”

İnler gibi bir ses çıkardım. Tabii ya. Razon’un birlikte çalıştığı adamlar, onu arayan biri var mı diye etrafı kolluyor olmalıydı. Monica dikkatleri üzerimize çekmiş, bizi nişan tahtasına oturtmuştu.

“Tamam,” dedim. “J.C. Bizi buradan çıkarman gerekiyor. Yapman gereken—”

Kapı açıldı.

Anında kapıya dönüp bizi kaçırان adamlara baktım. Beklediği bu değildi. Teröristler yerine karşımda bir grup takım elbiseli Filipinli bulmuştum.

“Ah...” dedi Tobias.

“Bay Leeds,” dedi en öndeki adam, aksanlı bir İngilizceyle. Elindeki dosyanın içindeki kâğıtları karıştırdı. “Görünen o ki siz çok ilginç ve çok... mantıklı bir adamsınız. Size karşı şu ana kadarki muamelemizden ötürü özür dileriz. Sizi çok daha rahat koşullarda görmek isteriz.”

“Pazarlık kokusu alıyorum,” diye uyardı Ivy.

“Benim adım Salic,” diye devam etti adam. “Çıkarları sizinle ortak olabilecek bir grubu temsil ediyorum. MUKC diye bir şey duymuş muydunuz, Bay Leeds?”

“Moro Ulusal Kurtuluş Cephesi,” dedi Tobias. “Ayrılıp kendi ulus devletini kurmak için mücadele eden Filipinli devrimci bir grup.”

“Duymuştum,” dedim.

“Eh,” dedi Salic, “şimdi size bir teklifim var. Aradığınız cihaz bizim elimizde ama çalıştırmak konusunda birtakım zorluklar yaşıyoruz. Sizi bize yardım etmeye ikna etmek bize ne kadara mal olur acaba?”

“Bir milyon Amerikan Doları,” dedim anında.

“Hain!” diye bağırdı Monica ağzından tükürükler saçarak.

“Sen bana ödeme bile yapmıyordun, Monica,” dedim eğlenerek. “Daha iyi bir anlaşmayı kabul ettiğim için beni suçlayamazsın herhâlde.”

Salic gülümsedi. Monica’yı sattığıma inanmıştı. Toplumdan ve ahlaki değerlerden uzak bir uyuz olarak ün yapmanın bazen böyle faydaları olabiliyor.

Oysa gerçekte sadece toplumdan uzak olduğum doğrudu. Bir de belki uyuzun teki olduğum. Ve böyle bir karışıma sahip olunca insanlar otomatikman ahlaki değerlerinizin de olmadığını varsayıyorlar.

“MUKC paramiliter bir organizasyon,” diye devam etti Tobias. “Ama pek öyle şiddet eylemlerinde bulunmazlar, o yüzden ilginç bir durumla karşı karşıyayız. Filipinler hükümetiyle temel meseleleri din eksenli.”

“Mesele hep bu değil mi zaten?” diye homurdandı J.C. Bir yandan da adamlarda silah var mı diye görmeye çalışıyordu. “Bu adam yüklü,” dedi başıyla lideri işaret edip. “Hatta bence hepsi öyle.”

“Aslına bakarsan,” dedi Tobias, “MUKC, IRA’nın ya da Filistin’in Hamas’ının Filipinler versiyonu olarak düşünülebilir. Hamas belki daha doğru bir kıyaslama olur çünkü MUKC

de genelde İslami bir organizasyon olarak kabul edilir. Filipinlilerin büyük bölümü Roma Katolik Kilisesi'ne bağlıdır ama Bangsamoro bölgesi yani MUKC'nin faaliyet gösterdiği bölge ağırlıklı olarak Müslüman."

"Çözün onu," dedi Salic beni işaret ederek.

Adamları söyleneni yapmak için işe koyuldu.

"Bir konuda yalan söylüyor," dedi Ivy.

"Evet," dedi Tobias "Bence... Evet, MUKC'den değil. Bunu onların üzerine atmak istiyor muhtemelen. Stephen, MUKC sivillere zarar verilmesine sonuna kadar karşı bir yapı. Okursan sen de görürsün, bu konuda çok dikkatliler. Özgürlük savaşçısı olabilirler ama bu yolda kimlere zarar verebilecekleri konusunda çok net kuralları var. Son zamanlarda da tamamen barışçıl bir ayrılık üzerinde yoğunlaşmış durumdalar."

"Takipçilerinin hepsi buna o kadar da memnun olmamış olabilir," dedim. "Ayrılan gruplar oldu mu?"

"Efendim?" diye sordu Salic.

"Yok bir şey," dedim hemen. Ayağa kalkıp bileklerimi ovuşturdum. "Teşekkürler. Şimdi şu cihazı görmeyi gerçekten çok isterim."

"Bu taraftan lütfen," dedi Salic.

"Puşt!" diye bağırdı Monica arkamdan.

"Küfür yok!" dedi Ivy dudaklarını büzerek. Ardından o ve diğer suretlerim benim peşimden odadan çıktı ve korumalar kapıyı Monica'nın yüzüne kapatıp onu odada yalnız bıraktı.

"Evet..." dedi Tobias, basamaklarda bana eşlik eden adamların hemen arkasından yürüyerek. "Stephen, bence bu kesin Abu Sayyaf. MUKC daha radikal adımlar atmaya istekli değil

diye Kaddafi Cancalani diye bir adam liderliğinde onlardan ayrılan bir grup. Cancalani geçtiğimiz günlerde öldü ve hareketin geleceği bir şekilde muallakta ama nihai amaçları bölgede tam bir İslam devleti kurmak. Ve Cancalani kendisine muhalif birini öldürmeyi, amaçlarına ulaşmanın, ııı, şık bir yolu olarak görüyordu.”

“Aranan sorumluyu bulduk o zaman,” dedi J.C. “Tamamdır, çiroz. Şimdi yapman gereken şey şu. Arkadaki adam basamağı çıkmak için adımını attığında ona tekmeyi basıyorsun. O, yanındaki adamın üzerine düşüyor, sen bu arada Salic’in üzerine atlıyorsun. Arkadan ateş açılması ihtimaline karşı onu çevirip kendine siper et, sonra ceketinin içinden silahını al ve onun vücudunun içinden şuradaki adamlara doğru ateş et.”

Ivy midesi bulanmış gibi yüzünü buruşturdu. “Bu korkunç bir şey.”

“Gitmemize izin vereceğine inanmıyorsun, değil mi?” diye sordu J.C.

“Abu Sayyaf,” diye araya girdi Tobias yardımsever bir şekilde, “Filipinler’de bir dizi cinayet, bombalama ve adam kaçırmadan sorumlu. Ayrıca bölge halkına karşı da çok acımasızlar. Devrimciden ziyade organize suç örgütü gibi hareket ediyorlar.”

“Yani... bu bir ‘hayır’dı herhâlde, ha?” dedi J.C.

Bu arada zemin kata çıkmıştık. Salic bizi yanda bir odaya soktu. İçerde asker üniforması içinde iki adam daha vardı. Kemerlerine el bombaları dizilmişti ve tüfek taşıyorlardı.

İkisinin arasındaki masanın üzerinde orta format bir fotoğraf makinesi duruyordu. Kamera gayet... sıradan görünüyordu.

“Razon’un da burada olması lazım,” dedim otururken. “Ona sormam gereken şeyler var.”

Salic burnunu çekti. “Seninle konuşmaz, Bay Leeds. Bu konuda bize güvenebilirsin.”

“Nasıl? Yani onlarla çalışmıyor muymuş?” diye sordu J.C. “Benim kafam karıştı.”

“Siz yine de getirin,” dedim ve dikkatli bir şekilde makineyi kurcalamaya başladım.

Sorun şu ki ne yaptığım hakkında *hiçbir* fikrim yoktu. *Neden, NEDEN Ivans’ı yanımda getirmedim ki?* Bu gezide mekanikten anlayan birine ihtiyacım olacağını düşünmem gerekirdi.

Fakat çok fazla suret getirseydim de –bir seferde etrafımda çok sayıda suret olduğunda– kötü şeyler oluyordu. Neyse, zaten bunun artık bir önemi yoktu. Ivans şu anda başka bir kıtadaydı.

“Fikri olan?” diye mırıldandım ağzımın içinde.

“Bana hiç bakma,” dedi Ivy. “Ben bazen uzaktan kumandayı bile çalıştırmakta zorlanıyorum.”

“Kırmızı kabloyu kes,” dedi J.C. “Hep kırmızı kablo çıkar.”

Ona dik dik baktım, ardından ne yaptığımı biliyormuş gibi görünmeye gayret ederek vidaları söküp bir parçayı ayırdım. Ellerim titriyordu.

Salic neyse ki talebimi yerine getirmesi için birini gönderdi. Ardından da büyük bir dikkatle beni izlemeye koyuldu. Dosyamdaki bilgiler arasında, bir patlamayı tam zamanında durduracak kadar hızlı bir şekilde karmaşık bir bilgisayar sistemini söküp onardığım ve sonra yeniden topladığım Longway

Olayı'nı okumuştı büyük olasılıkla. Fakat onu yapan, bilgisayar uzmanımız Chin'in yardımıyla Ivans'tan başkası değildi.

Onlar yanımda değilken ben bu işlerde beş para etmezdim. Yine de gönderdiği asker yanında Razon'la dönene kadar anlıyormuş gibi görünmek için elimden geleni yaptım. Razon'u Monica'nın bana daha önce gösterdiği fotoğraflardan tanıdım. Güçbela. Dudağı yarılmış, kanıyordu. Sol gözü şişmişti ve aksayarak yürüyordu. Yanımdaki tabureye oturduğunda bir elinin olmadığını gördüm. Elinin kesildiği yere kanlı bir paçavra sarılmıştı.

Öksürdü. "Ah, yanılmıyorsam Bay Leeds değil mi?" dedi belli belirsiz bir Filipinli aksanıyla. "Sizinle burada karşılaştığımız için gerçekten çok üzgünüm."

"Dikkatli ol," diye uyardı Ivy, Razon'u incelerken. Onun hemen yanında duruyordu. "Sizi izliyorlar. Çok dostça davranma."

"Ah, tüm bunlar hiç hoşuma gitmedi," dedi Kalyani. Oda'nın arkasındaki sebze kasalarının ardına sinip saklandı. "Sizinle birlikteyken hep böyle mi olacak, Bay Steve? Ben bu tür şeylere pek uygun biri sayılmam da."

"Benimle burada karşılaştığına *üzgünsün* demek?" dedim Razon'a sesime sert bir tını vererek. "Üzgünsün ama şaşırmadın tabii. Monica'yla arkadaşlarının bana karşı şantaj malzemesi bulmalarına sen yardım ettin ne de olsa."

Şiş olmayan gözü bir gıdım büyüdü. Konunun şantajla bir ilgisi olmadığını biliyordu. Ya da ben öyle umdum en azından. Anlamış mıydı? Ona yardım etmek için burada olduğumun farkında mıydı?

"Ben onu... baskı altında yaptım," dedi.

“Bana sorarsan yine de puştun önde gidenisin,” diye cevabı yapıştırdım.

“Küfür yok!” dedi Ivy ellerini beline koyup.

“Neyse ne,” dedim Razon’a. “Artık bir önemi yok. Şimdi bana bu makineyi nasıl çalıştıracağımı göstereceksin.”

“Göstermeyeceğim,” dedi.

Bir vidayı çevirdim. Bu arada düşünmeye çalışıyordum. Sessizce konuşacak ama şüphe çekmeyecek kadar ona nasıl yaklaşacaktım? “Göstereceksin yoksa—”

“Hey dikkat et, seni salak!” dedi Razon sandalyeden fırlayarak.

Askerlerden biri silahını bize doğrulttu.

“Emniyet açık,” dedi J.C. “Endişelenecek bir şey yok. Şimdilik.”

“Bu çok hassas bir cihaz,” dedi Razon tornavidayı elimden alırken. “Kırılmaması lazım.” Sağlam eliyle vidayı çevirmeye başladı. Sonra yumuşak bir tonla devam etti. “Monica da burada mı?”

“Evet.”

“Ona güvenme,” dedi. Sonra bir an durdu. “Ama beni hiç dövmedi ve elimi kesmedi. Yani belki de kime güvenileceği konusunda konuşmak bana düşmez.”

“Seni nasıl ele geçirdiler?” diye fısıldadım.

“Anneme icadıyla övündüm,” dedi. “O da gidip kendi ailesine övünmüş. Bu canavarların kulağına kadar gitmiş. İsrail’de bağlantıları var.” Olduğu yerde sallandı; dengesini bulması için uzanıp tuttum. Yüzü kireç gibi bembeyazdı. Adamcağızın durumu hiç iyi değildi.

“Beni onlar buldu,” dedi kendini zorlayarak tornavidayı çevirmeye devam edip. “Benim ülkemden Hristiyan kökten-dinciler olduklarını ve kanıt bulmak için bana maddi destek sağlayacaklarını söylediler. Gerçeği iki gün önce öğrendim. Meğer—”

Salic’in bize doğru yaklaştığını görünce sustu, elindeki tor-navidayı düşürdü. Terörist elini salladı ve askerlerinden biri Razon’u kanlı kolundan yakalayıp geri çekti. Razon acıyla bir çığlık attı.

Diğer askerler de gelip onu yere devirdiler ve tüfeklerinin dipçikleriyle dövmeye başladılar. Ben dehşetle izliyordum. Kalyani ağlamaya başladı. J.C. bile arkasını döndü.

“Ben canavar değilim, Bay Leeds,” dedi Salic sandalyemin yanına çömelerek. “Kaynakları sınırlı bir adamım. Pek çok durumda bu ikisini birbirinden ayırmak biraz zordur.”

“Lütfen askerleri durdurun,” diye fısıldadım.

“Barışçıl bir çözüm bulmak için elimden geleni yapıyorum, görüyorsunuz,” dedi Salic. Dayığı durdurmadı. “Adamlarım sahip olduğumuz tek yöntemi, hiçbir ümidi olmayanların yöntemini kullandıkları, kavgayı ve savaşı seçtikleri için suçlanıyorlar. Oysa tüm devrimciler özgürlüklerini elde etmek için bu yöntemleri kullandı. Hatta senin ülkenin kurucuları bile. Mecbur kalırsak öldürürüz ama belki mecbur değilizdir. Burada, şu masanın üzerinde barış duruyor, Bay Leeds. Bu makineyi tamir edin ve binlerce insanın hayatını kurtarın.”

“Bu aleti neden istiyorsun?” diye sordum kaşlarımı çatarak. “Onunla ne yapacaksın? Şantaj için gücün mü olacak?”

“Dünyayı düzelterek gücüm olacak,” dedi Salic. “Birkaç fotoğrafa ihtiyacımız var sadece. Kanıt olarak.”

“Hristiyanlığın düzmece olduğunun kanıtı, Stephen,” dedi Tobias yanıma yürüyerek. “İslamiyet İsa’yı peygamber olarak kabul ediyor ve böyle bir gelişme bazı zorlukları beraberinde getirebilir. Hem ayrıca, doğru bir fotoğrafla, mesela Filipinler’de çoğunluğun inandığı Katolikliğin altını oyabilir ve bölgede istikrarı bozabilirler.”

İtiraf etmek zorundayım, tuhaf bir şekilde bu fikir bana çok cazip gelmişti. Yani tabii ki Salic gibi bir canavara yardım etmek cazip değildi. Ama ana fikri anlayabiliyordum. Niye şu kamerayla *bütün* dinlerin düzmece olduğu ortaya çıkarılmasını ki?

Bu bir kaosa sebep olurdu. Dünyanın bazı bölgelerinde belki çok sayıda insan ölürdü...

Ya da kim bilir, belki de öyle olmazdı.

“İnanç öyle kolay yıkılacak bir şey değil,” dedi Ivy küçümsercesine bir ifadeyle. “Bu onun sandığı gibi problemlere sebep olmaz.”

“Çünkü inanç kördür diye mi?” diye sordu Tobias. “Belki haklı olabilirsin. Gerçeklere rağmen birçokları inanmaya devam edecektir.”

“Hangi gerçekler?” dedi Ivy. “Güvenilir olup olmadığı şüpheli birkaç fotoğraf mı? Kimsenin anlamadığı bir teknolojiyle çekilen fotoğraflar?”

“Dikkate bile alınmayacak bir şeye karşı sen çoktan savunmaya geçtin bile,” dedi Tobias sakince. “Ne olacağını biliyor-muşsun ve olası kanıtla karşı savunma yapman gerekiyormuş gibi davranıyorsun. Ivy, görmüyor musun gerçekten? Bu me-

seleye mantıklı bir çerçeveden bakmak için nasıl bir gerçeğe ihtiyacın var? Pek çok konuda bu kadar mantıklıyken nasıl oluyor da sıra buna gelince bu kadar kör olabiliyorsun?”

“Yeter!” dedim onlara. Ellerimi başıma götürdüm. “Yeter.”

Salic kaşlarını çatarak bana baktı. Askerlerinin Razon’a ne yaptığını ancak o zaman fark etti.

Adamlara bağırarak Tagalog dilinde ya da belki başka bir Filipinler dilinde (İbranice yerine onları çalışsaymışım keşke) bir şeyler söyledi. Askerler geri çekildiğinde Salic, Razon’u sırtüstü çevirmek için yanına diz çöktü.

Razon ani bir hareketle sağlam elini Salic’in ceketinin içine sokup silahına uzandı. Salic geri sıçradı ve askerlerden biri haykırdı. Bunu sessiz bir klik sesi takip etti.

Odadaki herkes dondu kaldı. Askerlerden biri susturuculu tabancasını çekip o panikle Razon’a ateş etti. Bilim adamı arka üstü düştü; ölü gözleri açık bir şekilde karşıya dikili kalırken Salic’in tabancası parmaklarının arasından kayıp düştü.

“Ah, zavallı adam,” dedi Kalyani. Gelip yanına diz çöktü.

Aynı anda biri kapıdaki askerlerden birini çekip yere indirdi.

Birden bağırışlar yükseldi. Sandalyeden fırlayıp kameraya uzandım. Fakat Salic benden önce davranmıştı. Bir eli makinede, yerdeki silahına uzandı.

Bir küfür savurdum, kendimi Kalyani’nin biraz önce kendine siper ettiği sebze kasalarının arkasına attım. Odayı silah sesleri doldurmuştu. Yanımdaki tahta kasalardan biri, isabet eden kurşunla parçalandı.

“Bu Monica!” dedi Ivy masanın arkasına sinerken. “Oradan çıkmayı başarmış, adamlara saldırıyor.”

Cesaretimi toplayıp baktığımda, takım elbiseli Abu Sayyaf-lardan birinin aldığı kurşunla odanın ortasına, Razon'un cese-dinin yanına düştüğünü gördüm. Diğerleri, bizi bağlı tuttukları odaya inen merdivenlerde siper alan Monica'ya ateş etmeye devam ediyordu.

"Lanet olsun!" dedi J.C. yanıma çökerken. "Kendi başına kaçmayı başarmış. Bu kadından hoşlanmaya başlayabilirim sa-nırım."

Salic, Tagalog dilinde bağırdı. Benim peşime düşmemiş, korumalarının yanında siper almıştı. Kamerayı sımsıkı tutu-yordu. Derken üst kattan inen iki asker daha onlara katıldı.

Silah sesleri yakında birilerinin dikkatini çekerti herhâlde. Ama yeterince yakında değil. Monica'yı olduğu yere mihla-mışlardı. Onu merdivende zar zor görüyordum; bir çıkış yolu arıyor, bir yandan da alt ettiği askerden aldığı silahla ateş edi-yordu.

"Tamam, çiroz," dedi J.C. "Bu son şansın. Bir şey yapılması gerekiyor. Yoksa yardım gelmeden Monica'yı indirecekler ve kamerayı kaybedeceğiz. Kahramanlık vakti."

"Ben..."

"Kaçabilirsin, Stephen," dedi Tobias. "Arkamızda bir oda var. Penceresi vardır kesin. Yapman gerektiğini söylemiyo-rum; sadece seçenekleri söylüyorum."

Kalyani köşeye sinmiş, ağlıyordu. Ivy elleri kulaklarında masanın altına uzanmış, büyük bir dikkatle yaylım ateşini iz-liyordu.

Monica çıkıp ateş etmeye çalıştı ama kurşunlar yanındaki duvara saplanıp onu geri çekilmeye zorladı. Salic hâlâ bir şey-

ler haykırıyordu. Askerlerden birkaçı da benden tarafa ateş edip beni yine kasaların ardına sinmek zorunda bıraktı.

Üstümdeki duvara isabet eden kurşunlar yüzünden kafama küçük taşlar yağdı. Nefes aldım, nefes verdim. "Bunu yapamam, J.C."

"Yapabilirsin," dedi. "Üzerlerinde el bombaları var. Sen de gördün di mi askerlerin kemerinde? Eninde sonunda içlerinden biri merdivene el bombası atmayı akıl edecek ve bu da Monica'nın sonu olacak. Ölecek."

Eğer fotoğraf makinesini almalarına izin verirsem... Böyle bir güç, böyle adamların elinde...

Monica bir çılgılık attı.

"Vuruldu," diye seslendi Ivy.

Kasaların arkasında saklandığım yerden çıktım, odanın ortasında yatan askere doğru koştum. Silahı yanına düşmüştü. Tam silahı yerden almış, kaldırmıştım ki Salic beni fark etti. Ellerim zangır zangır titriyordu.

Bunun işe yaraması mümkün değil. Bunu yapamam. İmkânsız.

Öleceğim.

"Merak etme, evlat," dedi J.C. bileğini bileğime yapıştırarak. "Ben halledeceğim."

Kolumu yana çekti ve nereye ateş ettiğime bile doğru dürüst bakmadan tetiği çektim. Sonra silahı birkaç kez daha, her seferinde sadece tetiği çekeceğim kadar duraksayarak hareket ettirdi.

Silahlı adamlar birbiri ardına yere düştü. Oda tamamen sessizliğe gömüldü. J.C. bileğimi bıraktı ve kolum kurşun gibi yanıma düştü.

“Bunu biz mi yaptık?” diye sordum yerdeki adamlara bakarak.

“Lanet olsun,” dedi Ivy ellerini kulaklarından çekip. “Seni boşuna yanımızda dolaştırmadığımızı biliyordum, J.C.”

“Lanet okumak yok, Ivy,” dedi J.C. sırtarak.

Silahı bıraktım, yere düştü. Yaptığım en akıllıca şey olmasa gerek ama kafam yerinde değildi. Razon’un yanına koştum. Nabızı yoktu. Gözlerini kapattım ama dudaklarındaki gülümsemeyi öylece bıraktım.

İstedığı olmuştu. Onu öldürmelerini istemişti ki sırlarını vermesi için daha fazla zorlayasınlar. Sonra teorimi sınamak için elimi cebine soktum.

Parmaklarıma bir şeyler battı ve çıkardığımda parmaklarım kan olmuştu. “Bu..?”

İşte bunu beklemiyordum.

“Leeds?” dediğini duydum Monica’nın.

Başımı kaldırdım. Oda kapısında duruyor, kanlı omzunu tutuyordu. “Bunu sen mi yaptın?”

“J.C. yaptı,” dedim.

“Halüsinasyonun? Bu adamları o vurdu?”

“Evet. Hayır. Ben...” Emin değildim. Ayağa kalkıp Salic’in yanına yürüdüm. Alnının ortasından vurulmuştu. Eğilip kamerayı aldım, ardından sırtım hâlâ Monica’ya dönükken bir parçayı çekip çıkardım.

“İı... Bay Steve?” dedi Kalyani birini işaret edip. “Bunun öldüğünü sanmıyorum. Tanrım.”

O tarafa baktım. Vurduğum adamlardan biri yerde dönüyordu. Kanlı elinde bir şey vardı.

El bombası.

“Dışarı!” diye bağırdım Monica’ya. Onu kolundan yakalayıp kendimi odadan dışarı attım.

Patlama, kırılan bir dalga gibi arkamdan vurdu.

Tam bir ay sonra köşkte oturmuş, limonatamı yudumluyordum. Sırtım hâlâ acıyordu ama şarapnel yaraları iyileşmeye yüz tutmuştu. O kadar da kötü değildi.

Monica da kolundaki alçıyla gayet rahattı. Elinde kendi bardağı; onunla ilk tanıştığımızda oturduğu yerde oturuyordu.

Bugünkü teklifi bana sürpriz olmamıştı.

“Korkarım yanlış insana geldin,” dedim. “Reddetmek zorundayım.”

“Anlıyorum,” dedi Monica.

“Yüzüne sert bir ifade verme konusunda bir süredir çalışıyor,” dedi J.C. takdirle, duvara yaslandığı yerden. “İyiye gidiyor.”

“Kameraya sadece bir *baksan...*” dedi Monica.

“Onu son gördüğümde en az on altı parçaya bölünmüştü,” dedim. “Üzerinde çalışabileceğim bir şey yok.”

Gözlerini kısarak beni süzdü. Patlama olduğunda kamerayı kasten düşürdüğüme inanıyordu hâlâ. Daha kötüsü, takip eden patlamalarda ve binayı kül eden yangında Razon’un cesedi neredeyse tanınmayacak kadar yanmıştı. Üzerinde olabilecek, fotoğraf makinesinin nasıl çalıştığını açıklayacak herhangi bir şey de böylece kül olup gitmişti.

“İtiraf ediyorum,” dedim öne eğilerek, “kamerayı tamir edememenize çok da üzüldüğümü söyleyemem. Dünyanın o aletin sağlayacağı bilgilere hazır olduğundan hiç emin değilim.” *Ya da en azından dünyanın bilgiyi sizin gibi insanların kontrol etmesine hazır olduğundan emin değilim.*

“Ama—”

“Monica, ben sizin mühendislerin yapamadığı ne yapabilirim inan bilmiyorum. Bu teknolojinin Razon’la birlikte öldüğünü kabul etmekten başka çaremiz yok. O da tabii baştan beri hepsi zaten bir aldatmaca değilse. Bir şey söyleyeyim mi, ben düşündükçe düzmece olabileceğine daha fazla emin oluyorum. Razon sıradan bir bilim insanının dayanamayacağı kadar ağır işkencelere maruz kaldı, buna rağmen teröristlere istediklerini vermedi. Yani belki de veremedi. Çünkü zaten hepsi bir yalandan ibaretti.”

Monica içini çekip ayağa kalktı. “Çok büyük biri olma şansını tepiyorsun, Bay Leeds.”

“Hayatım,” dedim ben de kalkarak, “şimdiye kadar anlamış olmalıydın, ben zaten büyüktüm. Sıradanlık ve bir nebze akıl sağlığı karşılığında bundan vazgeçtim.”

“İade talep et bence,” dedi. “Çünkü ben sende bunların ikisine de rastladığımı sanmıyorum.” Ardından cebinden bir şey çıkarıp masanın üstüne koydu. Büyük bir zarf.

“Bu ne?” diye sordum zarfı alırken.

“Kamerada bir film bulduk,” dedi. “Sadece tek bir kareyi kurtarabildik.”

Bir an tereddüt ettiysem de sonra fotoğrafı zarftan çıkardım. Diğerleri gibi bu da siyah beyazdı. Fotoğrafta sakallı,

cübbeli bir adam seçiliyordu. Oturuyordu ama neyin üzerinde oturduğunu göremiyordum. Adamın yüzü beni olduğum yere mıhladı. Sadece yüz hatları değil, *dosdoğru* kameraya bakıyor olması çok çarpıcıydı. Daha iki bin yıl boyunca orada olmayacak olan kameraya bakıyordu.

“Kudüs’e son girişinde çekildiğini sanıyoruz,” dedi Monica. “Arka taraf Güzel Kapı’yı andırıyor ama söylemek zor tabii.”

“Tanrım,” diye fısıldadı Ivy yanıma yaklaşarak.

Bu gözler... Fotoğrafa baktım. Bu *gözler*.

“Hey, hani senin yanında küfredemiyorduk, lanet okuyamıyorduk, Tanrı’nın adını yerli yersiz anmıyorduk?” dedi J.C., Ivy’ye.

“Yerli yersiz anmadım,” dedi Ivy parmaklarını saygıyla fotoğrafta gezdirerek. “İsmi söyledim.”

“Fotoğrafın bir anlamı yok ne yazık ki,” dedi Monica. “Kim olduğunu kanıtlamanın hiç yolu yok. Onu kanıtlasak bile bu fotoğraf Hristiyanlığı kanıtlamak ya da aksini ispat etmekte bir işe yaramaz. Bu kare öldürülmeden önce çekilmiş. Razon’un çektiği onca fotoğraftan...” Başını iki yana salladı.

“Benim fikrimi değiştirmedim,” dedim fotoğrafı zarfa geri koyarak.

“Değiştireceğini düşünmemiştim zaten,” dedi Monica. “Bunu bir tür ödeme olarak düşün.”

“Senin için pek bir şey yaptığım söylenemez aslında.”

“Biz de senin için yapamadık,” dedi Monica odadan çıkarken. “İyi akşamlar, Bay Leeds.”

Elimi zarfın üzerinde gezdirirken Wilson’ın Monica’yı kapıya kadar geçirmesini dinledim, ardından kapının kapandığını

duydum. Ivy ile J.C.'yi, J.C.'nin küfürlü konuşması hakkında dalaşırken bırakıp hole çıktım, merdivenleri tırmanmaya başladım. Bir elim tırabzanda, en üst kata kadar çıktım.

Çalışma odam koridorun sonundaydı. Odayı masanın üstündeki tek bir lamba aydınlatıyordu, perdeler gecenin üstüne çekilmişti. Masama yürüyüp oturdum. Tobias masanın yanındaki iki koltuktan birinde oturuyordu.

Elime bir kitap aldım –kocaman bir yığından kalan son kitap. Ve sayfalarını çevirmeye başladım. Sandra'nın tren garında çekilmiş fotoğrafı yanımdaki duvarda asılıydı.

“Ne olduğunu çözdüler mi?” diye sordu Tobias.

“Hayır,” dedim. “Sen çözdün mü?”

“Olay hiçbir zaman fotoğraf makinesinde değildi, değil mi?”

Gülümseyip sayfayı çevirdim. “Öldükten hemen sonra ceplerini kontrol ettim. Bir şey parmaklarımı kesti. Kırık cam.”

Tobias kaşlarını çatı. Derken, bir an düşündükten sonra, o da gülümsedi. “Kırılmış ampuller mi?”

Başım la onayladım. “Kamera değildi, flaşı. Razon kilisede fotoğraf çekerken, dışarıda güneşin altında bile sürekli flaş kullanmış. Çektiği şey çok iyi aydınlatılmış olsa bile hatta gün ışığında olmuş bir şeyi, mesela yeniden dirilişin ardından İsa'nın kabrin dışında belirmesi gibi bir şeyi çekerken bile. İyi bir fotoğrafçının yapacağı türden bir hata değil bu. Ve evinin duvarlarındaki fotoğraflara bakılırsa Razon iyi bir fotoğrafçıydı ve ışık hakkında bilgi sahibiydi.”

Bir sayfa daha çevirdim, ardından cebime uzanıp bir şey çıkardım ve masaya koydum. Patlamadan hemen önce kameradan çıkardığım tepe flaşıydı bu. “Flaş mekanizmasıyla mı

yoksa ampullerle ilgili bir şey mi emin değilim ama makinenin çalışmasını istemediği zamanlarda ampulleri çıkardığını biliyorum.”

“Harika,” dedi Tobias.

“Göreceğiz bakalım,” diye karşılık verdim. “Bu flaş çalışmıyor; denedim. Ne sorunu var bilmiyorum. Hani makine Monica’nın adamlarının elinde kısa bir süre çalışıyormuş ya? Fotoğraf makinesi flaşlarının çoğunun bunun gibi birden fazla ampulü oluyor. Benim tahminim, bunlardan sadece birinin zaman üzerinde etkisi var. Özel ampuller çok çabuk, belki en fazla on fotoğraf çektikten sonra bitiyor olmalı.”

Birkaç sayfa birden çevirdim.

“Değişıyorsun, Stephen,” dedi Tobias sonunda. “Bunu Ivy’siz keşfettin. Hiçbirimizin yardımı olmadan. Gün gelecek hiçbirimize ihtiyacın kalmayacak.”

“Umarım o gün hiç gelmez,” dedim. “O adam olmak istemiyorum.”

“Yine de Sandra’yı arıyorsun.”

“Yine de arıyorum,” diye fısıldadım.

Bir adım daha yaklaşmışım. Artık Sandra’nın hangi trene bindiğini biliyordum. Paltosunun cebinden bileti görünüyordu. Rakamları zar zor da olsa seçebilmişim.

New York’a gitmişti. On yıl boyunca bu sorunun cevabını aramışım. Cevabını aradığım sorulardan sadece bir tanesiydi. Sonuçta on yıl öncesine ait bir izdi ama yine de bir şeydi.

Yıllar sonra ilk kez bir gelişme kaydetmişim.

Kitabı kapatıp arkama yaslandım, Sandra’nın fotoğrafına baktım. Çok güzeldi. Öyle güzeldi ki.

Karanlık odada bir hışırtı oldu. Kısa boylu, kelleşmeye başlamış bir adam boş koltuğa oturduğunda ne ben ne de Tobias yerimizden kıpırdadık. “Benim adım Arnaud,” dedi adam. “Zamansal mekanik, nedensellik ve kuantum teorisi üzerinde uzmanlaşmış bir fizikçiyim. Sanırım bana uygun bir işiniz varmış?”

Son kitabı da, geçen ay boyunca okuduğum yığına geri bıraktım. “Evet, Arnaud,” dedim. “Sana uygun bir iş var.”

Teşekkürler

Her zamanki gibi en güçlü alkışlar, profesyonel bir yazarın bazen çok düzensiz olabilen hayatıyla baş ettiği için harika karım Emily'ye. Bu projede görevli Peter Ahlstrom çok özel bir iş çıkardı. Anmadan geçemeyeceğim bir diğer isim de, ilk okumalardan birini yapan ve o ilk günlerden itibaren kitapla ilgili fikirleri, olasılıkları, varsayımları konuştuğumuz Moshe Feder.

Temsilcim Joshua Bilmes her zamanki gibi muhteşemdi. İlk okumaları yapan diğer isimler Brian T. Hill, Dominique Nolan, Kaylynn ZoBell, Ben Olsen, Danielle Olsen, Karen Ahlstrom, Dan Wells, Alan Layton ve Ethan Skarstedt.

Subterranean Press'e bu işe yayın listesinde yer verdikleri için özel olarak teşekkür ederim. Bill Schafer ve Yanni Kuznia muazzamlardı.

Brandon Sanderson